

Problematika oporezivanja primitaka ostvarenih izvan radnog odnosa

Berisha, Vijoleta

Master's thesis / Diplomski rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:390181>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

VIJOLETA BERISHA

PROBLEMATIKA OPOREZIVANJA PRIMITAKA OSTVARENIH IZVAN
RADNOG ODNOSA

Diplomski rad

Pula, 2018.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

VIJOLETA BERISHA

PROBLEMATIKA OPOREZIVANJA PRIMITAKA OSTVARENIH IZVAN
RADNOG ODNOSA

Diplomski rad

JMBAG:753- ED ,redoviti student

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Porezno računovodstvo

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Ksenija Černe

Pula, prosinac 2018.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Violeta Berisha, kandidat za magistra ekonomije/poslovne ekonomije, smjera Financijski management ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Violeta Berisha dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom Problematika oporezivanja primitaka ostvarenih izvan radnog odnosa koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE	3
2.1. O POREZNOM SUSTAVU HRVATSKE DO 2017. GODINE	3
2.2. O POREZU NA DOHODAK.....	5
2.3. POREZ NA DOHODAK OD 01.01.2017.	8
3. PRIMICI IZVAN RADNOG ODNOSA ILI DRUGI DOHODAK.....	13
3.1. DEFINICIJA I SPECIFIČNOSTI.....	13
3.2. POREZNI OBVEZNIK I POREZNO RAZDOBLJE	15
3.3. PRIMICI I IZDACI PO OSNOVI DRUGOG DOHOTKA.....	19
3.4. PREDUJAM POREZA DOHOTKA OSTVAREN OG IZVAN RADNOG ODNOSA I GODIŠNJA PRIJAVA POREZA.....	21
4. OPOREZIVANJE DRUGOG DOHOTKA	26
4.1. PRIREZ	26
4.2. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	27
4.2.1. <i>PDV identifikacijski broj</i>	29
4.2.2. <i>Osnovica, utvrđivanje i plaćanje PDV-a</i>	30
4.2.3. <i>Propisane knjige, evidencije, obrasci i računi</i>	33
4.3. OBVEZNI DOPRINOSI.....	36
4.3.1. <i>Osnovnica obračuna obveznih doprinosa</i>	38
4.3.2. <i>Izmjene koje nastupaju s 01. siječnja 2017. godine</i>	44
4.4. KLASIFIKACIJA DOHOTKA OD 01.01.2017.	44
5. PRIMJERI OPOREZIVANJA DRUGOG DOHOTKA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	46
5.1. OBRAČUN DRUGOG DOHOTKA NA PRIMJERU HONORARA PO UGOVORU	46
O DJELU, NAKNADAMA VANJSKIH SURADNIKA I SLIČNOGA	46
5.2. AUTORSKI HONORAR	51
5.3. OBRAČUN DRUGOG DOHOTKA UMIROVLJENIKA	56
6. ZAKLJUČAK.....	59
LITERATURA	61
POPIS SLIKA	64
POPIS TABLICA.....	65
SAŽETAK	66

SUMMARY 67

1. UVOD

Porezni sustav može se pojmiti na nekoliko načina, no pri tome je važno ukazati na izniman značaj istoga u kontekstu nekog nacionalnog gospodarstva, ali i društva. Iako ima brojne funkcije, koje se u naravi mogu odrediti na nekoliko načina, najznačajnije je istaknuti kako je riječ o uređenom sustavu koji osigurava priljev financijskih sredstava u državni proračun, a koja se kasnije usmjeravaju u razna područja.

Porezni sustavi često podliježu promjenama, modifikacijama i nadopunama. Riječ je o svojevrsnim poreznim reformama kojima se nastoje otkloniti određeni nedostaci sustava i unaprijediti njegovo funkcioniranje kao i učinkovitost.

U kontekstu poreznog sustava uređuje se način identificiranja poreznih oblika, njihova oporezivanja i ostale specifičnosti. Pored brojnih poreznih oblika svakako treba istaknuti i primitke izvan radnog odnosa, koji se nazivaju i drugim dohotkom, a predstavljaju jedno od specifičnih područja poreznog sustava i oporezivanja dohotka. Uzme li se u obzir popularnost ovih primitaka, posebice u posljednjih nekoliko godina, jasno je kako oporezivanje istoga predstavlja kompleksnu problematiku.

U Republici Hrvatskoj je oporezivanje drugog dohotka jasno uređeno predmetnim zakonskim okvirom, ali i podzakonskim aktima. Iako se smatra da je postojanje ovog poreznog oblika nešto slabije zastupljeno u Hrvatskoj nego u ostalim zemljama Europske unije, posebice onim razvijenijim, u budućnosti se očekuje sve veća rasprostranjenost istoga. Upravo zbog toga, važno je razlučiti osnovne značajke u svezi predmetne problematike.

Ciljevi ovoga rada su brojni, no općenito je moguće govoriti o nekoliko osnovnih. Pri tome se misli na istraživanje osnovnih saznanja o primicima izvan radnog odnosa, odnosno drugom dohotku. Prema tome, cilj je definirati što ovaj dohodak uistinu predstavlja, koja su mu obilježja i specifičnosti. Također, cilj je pristupiti problematici oporezivanja istoga.

Svrha rada je potvrditi važnost ovoga poreznog oblika u kontekstu poreznog sustava općenito, a time potvrditi značaj i buduću izdašnost financijskih sredstava koja pritiječu iz njegova oporezivanja. U tu svrhu daju se i konkretni primjeri iz prakse.

Rad se sastoji od četiri poglavlja, uvoda i zaključka. Prvo poglavlje posvećeno je nekim osnovnim informacijama u svezi poreznog sustava Hrvatske. U okviru njega, daje se osvrt na oporezivanje dohotka, to jest na porez na dohodak, čime se daje opsežniji uvod u sam rad, te osnova za identificiranje osnovnih razlika u svezi oporezivanja dohotka, kao i onih primitaka od drugog dohotka. Sljedeće poglavlje istražuje primitke izvan radnog odnosa, odnosno drugi dohodak. U okviru njega daje se definicija istoga, specificiraju obilježja, određuju porezni obveznici, porezno razdoblje i ostalo. Naredno poglavlje obrađuje oporezivanje drugog dohotka, čime se zadire detaljnije u središnju problematiku rada. U okviru njega analiziraju se prirez, porez na dodanu vrijednost i obvezni doprinosi. Posljednje poglavlje rada posvećeno je konkretnim primjerima u svrhu detaljnije obrade predmetne problematike.

Za potrebe istraživanja korištene su metoda analize i sinteze, induktivna i deduktivna metoda, metoda komparacije, metoda apstrakcije i statistička metoda. Predočeni tekst uređen je i oblikovan metodom deskripcije.

2. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

U svrhu analize predmetne problematike, kao i bilo koje druge koja se odnosi na pojedine porezne oblike u Hrvatskoj ili neke druge elemente u kontekstu ovoga sustava, smatra se da je presudno dati osvrt na osovna obilježja i same značajke poreznog sustava države.

Hrvatski porezni sustav poznaje nekoliko poreznih oblika. Često se kritizira kako je visoko opterećujući u kontekstu obveza poreznih subjekata, a pri tome se identificiraju i neki drugi nedostaci istoga. Pri tome se uspoređuje s poreznim sustavima ostalih zemalja Europske unije, te se ukazuje na njegove nedostatke. Osnovni porezni oblici istoga su porez na dobit, porez na dohodak i porez na dodanu vrijednost.

2.1.POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE DO 2017. GODINE

Duže razdoblje hrvatski porezni sustav bio je okarakteriziran kao visoko opterećujući, nekonkurentni, ograničavajući u kontekstu razvoja poslovnih subjekata i društva, te kao neodrživ. Sukladno tome, Europska komisija i Međunarodni monetarni fond iskazali su mišljenje u svezi potrebe revidiranja istoga, odnosno poduzimanja konkretnih reformi (Marić, 2016).

Nestabilnost i neodrživost ovoga sustava utjecali su na brojne promjene u proteklom razdobljima, koje su bile relativno neutemeljene, neučinkovite i neefikasne. Može se tvrditi kako su se iste poduzimale bez nekog konkretnog plana.

Podaci ukazuju na to da je u razdoblju od 2012. do 2015. godine povedeno preko 40 izmjena i dopuna poreznog sustava. Unatoč tome, on je i dalje ostao nejasan, nedosljedan i kontradiktoran u mnogim segmentima. Sukladno tome, postoji uvjerenje da je dotadašnji porezni sustav Hrvatske prvenstveno obilježen neadekvatnim poznavanjem problematike, prava i propisa (Marić, 2016).

S obzirom na značaj poreznog sustava u kontekstu neke zemlje i njezina društva, a sukladno neefikasnosti i neučinkovitosti hrvatskog poreznog sustava, vjeruje se da je nacionalno gospodarstvo, a time i lokalno društvo, trpjelo brojne probleme, nedostatke i gubitke. Sve to rezultiralo je općim nezadovoljstvom i nesigurnošću dionika, nepovjerenjem u porezni sustav, lošim razvojem poduzetništva, a time i gospodarstva te općom ekonomskom i socijalnom neravnotežom (Marić, 2016).

Uvidom u realno stanje razrađena je percepcija o potrebitim promjenama, a jedino moguće rješenje bilo je provođenje sveobuhvatne porezne reforme u Hrvatskoj. Sukladno tome, definirani su brojni ciljevi koji su se planirali realizirati spomentuom poreznom reformom. Pri tom se misli se na (Marić, 2016):

- Reduciranje ukupnog poreznog opterećenja;
- Poticanje investicija i konkurentnosti poduzetništva;
- Unapređenje konkurentnosti gospodarstva;
- Poticanje održivog poslovanja i gospodarskog napretka;
- Poticanje stabilnosti u državi;
- Izgradnju povjerenja kod građana i opće sigurnosti;
- Ostvarenje stabilnog i jednostavnog, svima razumljivog poreznog sustava;
- Izgradnju socijalno pravednog poreznog sustava sukladno praksi EU;
- Suzbijanje posljedica i kriminalnih djela;
- Ostvarenje jednostavnije i jeftinije porezne administracije kroz smanjenje troškova rada i pojednostavljenje dokumentacije;
- Pružanje veće pravne sigurnosti svim obveznicima bezuvjetno i transparentno.

Ovime je najavljena sveobuhvatna, detaljna i utemeljena porezna reforma, koja je između ostaloga, za svrhu imala unapređenje konkurentnosti ovoga sustava, a time i čitavog hrvatskog gospodarstva. Pored brojnih promjena, ona je najavila i unapređenje uloge te funkcija Porezne uprave, kao temeljne institucije ovoga sustava.

2.2. POREZ NA DOHODAK

Porez na dohodak jedan je od temeljnih poreznih oblika u hrvatskom poreznom sustavu. U ovome poglavlju ovaj se oblik poreza detaljnije razrađuje s obzirom na usku povezanost, odnosno sadržajnost drugog dohotka, koji predstavlja središnju problematiku rada. Pri tome se ističe kako se oporezivanje drugog dohotka, to jest primitaka izvan radnog odnosa značajnim dijelom oslanja na opće odredbe u svezi poreza na dohodak.

Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o porezu na dohodak (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 1), kao i ostalim aktima. Pri tome se misli na (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 9):

- Pravilnik o porezu na dohodak (NN 10/14);
- Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (NN 1/17);
- Pravilnik o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koje će se paušalno oporezivati (NN 1/17).

Porezni obveznici poreza na dohodak jesu sve osobe koje isti ostvaruju, ali i njegovi nasljednici. Osim toga, važno je istaknuti kako su porezni obveznici istoga:

- Rezidenti Republike Hrvatske;
- Nerezidenti Republike Hrvatske.

Pri tome se rezidentom smatra fizička osoba koja u Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište, kao i ona koja nema stalno prebivalište niti uobičajeno boravište, ali je zaposlena u državnoj službi Hrvatske i po toj osnovi prima plaću. Nerezident Hrvatske je fizička osoba koja ne zadovoljava prethodne uvjete, ali ostvaruje dohodak koji se oporezuje sukladno Zakonu o porezu na dohodak (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 3).

Zakon o porezu na dohodak specificira moguće izvore dohotka, a koji su značajni i u kontekstu predmetne problematike. Pregled izvora dohotka slijedi redom (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 5):

- Dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine);

- Dohodak od samostalne djelatnosti;
- Dohodak od imovine i imovinskih prava;
- Dohodak od kapitala;
- Dohodak od osiguranja;
- Drugi dohodak.

Postoje slučajevi ostvarenja dohotka od strane više fizičkih osoba, a pri tome svaka od njih podliježe oporezivanju ostvarenog dohotka.

Osnovica poreza na dohodak analizira se individualno na primjeru rezidenata, nerezidenata te obaju subjekata. Naime, na primjeru rezidenata i nerezidenata riječ je o ukupnom iznosu dohotka koji su ostvareni u tuzemstvu i umanjeni za osobni odbitak. Također, poreznu osnovicu rezidenata i nerezidenata predstavlja i dohodak od nesamostalne djelatnosti koji je umanjen za iznos plaća novozaposlenih osoba, iznos državnih potpora te preneseni gubitak nakon prethodnih umanjena (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?id=19198, 12.06.2018.).

Porez na dohodak se utvrđuje za kalendarsku godinu, koja predstavlja porezno razdoblje, a zakonodavni okvir poznaje i izuzetke, odnosno oslobođenja. Tada se zapravo misli na one izvore sredstava, odnosno primitke poreznih subjekata, koji se ne smatraju dohotkom. Riječ je o izvorima koje čine (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 8):

- Izravne uplate premije osiguranja;
- Obiteljske mirovine i invalidnine koje djeca ostvaruju nakon smrti roditelja;
- Državne nagrade, nagrade jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane statutom jedinica i novčane nagrade za osvojenu medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i olimpijskim igrama gluhih te svjetskim i europskim prvenstvima;
- Primici po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe i pod uvjetom da je plaćanje izdataka te namjene obavljeno na žiroračun primatelja ili zdravstvene ustanove;

- Primici po posebnim propisima – potpore za ratne invalide i obitelji, socijalne potpore, doplatak za djecu i novčane potpore za novorođenče, primici osoba s invaliditetom, osim plaća i mirovina, potpore za obnovu uslijed elementarnih nepogoda i ratnih razaranja, nasljedstva i darovi, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno, primici od otuđene imovine, odštete koje nisu u svezi s gospodarskom djelatnošću, primici na natječajima i natjecanjima, novčani dodaci uz mirovinu, jednokratne potpore i ostali oblici potpora.

Riječ je dakle, o svim oblicima oslobođenja plaćanja ovoga poreza, a pored njih treba istaknuti i oslobođenja koja vrijede za obavljanje diplomatsko - konzularne dužnosti.

Točnije, misli se na (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 8):

- Šefove inozemnih diplomatskih misija koji su akreditirani u Hrvatskoj, kao i njihovo osoblje te članove uže obitelji;
- Šefove inozemnih konzulata i subjekata;
- Fizičke osobe koje su zaposlene kod inozemnih diplomatskih misija, konzulata i međunaodnih organizacija, ukoliko nisu državljani Hrvatske i nemaju u ovoj državi prebivalište;
- Počasne dužnosnike.

Može se reći da su ovime obuhvaćene neke osnovne značajke poreza na dohodak u Hrvatskoj, a misli se uglavnom na identificiranje poreznih obveznika, izvora ovoga dohotka, poreznog razdoblja, te izuzeća i oslobođenja plaćanja istoga. Detaljnije o ovom obliku poreza, a u smislu promjena koje nastupaju po provedbi predmetne reforme razrađuje se u sljedećem potpoglavlju.

2.3. POREZ NA DOHODAK OD 01.01.2017.

Porez na dohodak kakav je u Hrvatskoj postojao prije ove reforme utjecao je na opterećenje rada u smislu oporezivanja, a time i na ostale ekonomske i socijalne aspekte. Stope ovoga poreza bile su 25% za plaće do 13.200,00 kun, odnosno 40% za plaće iznad 13.200,00 kuna. Sukladno tome, postojeće opterećenje zahtijevalo je intervenciju u smislu smanjenja stopa, a to je rezultiralo novim stopama od 24%, odnosno 36% (Marić, 2016, 11).

Spomenutom reformom uveden je porezni razred od 0 do 17.500,00 kuna za koji vrijedi stopa poreza od 24%. Točnije, riječ je o reduciranoj poreznoj stopi koja je utjecala na veće zadovoljstvo zaposlenika, a posebice visokoobrazovanih i bolje plaćenih. Porezna stopa od 36% primijenjuje se za porezni razred od 17.500,00 kuna na dalje. Pored ove promjene, provedeno je ujednačavanje i podizanje osnovnog osobnog odbitka na 3.800,00 kuna, bezuvjetno za sve obveznike, te je povećan osobni odbitak za djecu i udržavane članove (Marić, 2016, 11).

Osobni odbitak je neoporezivi dio poreza na dohodak. U Hrvatskoj je osnovica istoga 2.500,00 kuna, a što je on veći, manja je porezna obveza. Osnovica osobnog odbitka definirana je Zakonom o porezu na dohodak Republike Hrvatske, a isti može biti uvećan prema definiranim faktorima, s obzirom na broj uzdržavanih članova obitelji i neke druge statuse. Primjera radi, ističe se kako za prvo dijete vrijedi faktor 0,7, za drugo 0,7, za treće 1,0 i tako dalje (Marić, 2016, 11).

Nadalje, mirovine i dohodak od nesamostalnog rada podliježu umanjenim poreznim obvezama za čak 50%. S druge strane, ostaje nepromijenjena porezna stopa od 12% za oporezivanje dohotka od imovine, kapitala i osiguranja. Detaljnije o svim promjenama slijedi u nastavku (Slika 1.).

Slika 1. Osobni odbitak od 01.01.2017. u Republici Hrvatskoj

OSOBNİ ODBITAK	Koeficijent	Mjesečna svota (kn)	Godišnja svota (kn)
Osnovni osobni odbitak ¹	1,5	3.800,00	45.600,00
Uzdržavani članovi uže obitelji i bivši bračni drug za kojeg se plaća alimentacija	0,7	1.750,00	21.000,00
Prvo dijete	0,7	1.750,00	21.000,00
Drugo dijete	1,0	2.500,00	30.000,00
Treće dijete	1,4	3.500,00	42.000,00
Četvrto dijete	1,9	4.750,00	57.000,00
Peto dijete	2,5	6.250,00	75.000,00
Šesto dijete	3,2	8.000,00	96.000,00
Sedmo dijete	4,0	10.000,00	120.000,00
Osmo dijete	4,9	12.250,00	147.000,00
Deveto dijete ²	5,9	14.750,00	177.000,00
Porezni obveznik i svaki uzdržavani član uže obitelji i svako dijete, ako su osobe s invaliditetom	0,4	1.000,00	12.000,00
Porezni obveznik i svaki uzdržavani član uže obitelji i svako dijete ako su osobe kojima je rješenjem, na temelju posebnih propisa, utvrđena invalidnost po jednoj osnovi 100% i/ili koji radi invalidnosti imaju, na temelju posebnih propisa, pravo na tuđu pomoć i njegu ³	1,5	3.750,00	45.000,00

Izvor: Porezna uprava Republike Hrvatske (2018.) Osobni odbitak. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/OsobniOdbitak.aspx. Datum posjete: 27.09.2018.

Uslijed nastalih promjena, očekuju se rasterećenje plaća i stvaranje boljih uvjeta obiteljima s djecom, visokoobrazovanim kadrovima i onima s većim plaće. Također, najavljeno je oslobođenje plaćanja ovoga poreza za čak 1,5 milijuna hrvatskih građana (Mandić, 2016). Smatra se da su opisane promjene u određenoj mjeri utjecale na rasterećenje poreznih obveznika, no najveće koristi pri tome imaju oni imućniji građani.

U kontekstu predmetne analize važno je dati osvrt i na obvezne doprinose. Naime, predmetna reforma, pored ostaloga, utječe na reguliranje nekih osnovnih problema u

kontekstu plaćanja obveznih doprinosa. Namjera je smanjiti razlike među obveznicima različitog statusa i poreznih razreda. Mirovinsko osiguranje kod drugog dohotka smanjeno je s 20% na 10%, a zdravstveno za 50% to jest s 15% na 7,5% (Marić, 2016).

Zakon o porezu na dohodak prepoznaje i paušalno oporezivanje samostalne djelatnosti, sukladno Pravilniku o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (Narodne novine 137/15). U praksi se misli na mogućnost oporezivanja fizičkih osoba koje nisu obveznici PDV-a, a posluju u okviru definiranih kriterija. U tom slučaju, porezna osnovica je unaprijed definirana, a konačna osnova određuje se na temelju prijavljenog prometa u obrascu PO-SD (Marić, 2016).

Spomenutim Pravilnikom je određen godišnji prag prihoda od 65% svote propisane za obvezni ulazak u sustav PDV-a, odnosno 65% od 230.000,00 kuna, a djelatnosti koje podliježu mogućnosti ovoga oporezivanja jesu (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 82):

- Samostalne djelatnosti obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti (Zakon o obrtu – NN 143/13) – dopuštene gospodarske djelatnosti proizvodnje, pružanja i prodaje proizvoda i usluga na tržište (samostanost, trajnost i namjera ostvarenja dohotka);
- Samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva – korištenje prirodnih bogatstava i prodaja dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Pravo na paušalno oporezivanje imaju oni porezni obveznici čiji godišnji prihod ne izlazi iz definiranih granica, 80 500 i 149 500 kuna (35%, odnosno 65% osnovice za ulazak u sustav PDV-a), u suprotnom se porez na dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga;
- Domaće radinosti i sporedno zanimanje – rad fizičke osobe kod kuće u izradi proizvoda iz oblasti neke djelatnosti, odnosno obavljanje uslužnih djelatnosti kod kuće osobnim radom ili kod naručitelja. Uvjet je da ukupni primici ne prelaze 10 bruto prosječnih mjesečnih plaća u kalendarskoj godini.

Istovremeno plaćanje poreza na dohodak prema poslovnim knjigama i paušalnoj svoti nije moguće. Ako u tekućoj godini porezni obveznik pokrene dodatnu djelatnost koja ne podliježe paušalnom oporezivanju, obje će se oporezivati na temelju poslovnih

knjiga. U svezi toga treba biti posebno oprezan. Ako se djelatnost ne obavlja čitavu godinu, godišnji se paušalni dohodak utvrđuje razmjernom broju mjeseci, u korist obveznika. Dohodovni razred određuje se izračunom proječnih primitaka koji se svodi na godišnju razinu i množi s 12 mjeseci (Marić, 2016).

Prelazak na paušal u slučaju supoduzetništva, a misli se na suradnika ili partnera u poslovanju nekog poduzetnika, zahtijeva, osim osobnih podataka, ispunjavanje podataka o opunomoćeniku i razlog upisa u registar obveznika poreza na dohodak. Svi podaci upisuju se na Registar poreznih obveznika (RPO), obrazac koji sadrži podatke o supoduzetnicima, predviđenom dohotku i broju zaposlenih, a osim njega važno je posjedovati Knjigu primitaka i izdataka – KPI obrazac, te pregled ukupne svote tražbina, Evidencije o tražbinama i obvezama.

U nastavku su istaknute stope doprinosa u slučaju paušalnog oporezivanja samostalne djelatnosti (Tablica 1.).

Tablica 1. Stope doprinosa kod paušalnog oporezivanje dohotka

Stavka	Postotak
Mirovinsko osiguranje	
• Generacijska solidarnost- I. stup	20%
• Individualna kapitalizirana štednja . I. I II. stup	
✓ MO generacijska solidarnost	15%
✓ MO kapitalizirana štednja	5%
Osnovno zdravstveno osiguranje	15%
Zaštita na radu	0,5%
Zapošljavanje	1,7%

Izvor: Izrada autora prema: Porezna uprava Republike Hrvatske (2016) Paušalno oporezivanje poreza na dohodak. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf. Datum posjete: 14.05.2018.

Najviše stope evidentne su za mirovinsko osiguranje i individualiziranu kapitalnu štednju, o čemu će se i kasnije u radu raspravljati. Osim toga, treba izdvojiti i stopu od 15% koja se primijenjuje za zdravstveno osiguranje. Osim toga, tu su stopa za zapošljavanje od 1,7% i stopa za zaštitu na radu od 0,5%.

Jedna od pozitivnih strana nove porezne reforme poreznog sustava Hrvske odnosi se na koristi koje su evidentne kod malih poduzetnika, poput frizera, postolara i sličnih. Njima je omogućen izlazak iz sustava PDV – a, odnosno prelazak na paušalno oporezivanje, što dovodi do smanjenja davanja za doprinose. Također, vjeruje se kako je ova promjena potaknula vjerodostojnije prikazivanje stvarnog poslovanja, što doprinosi reduciranju utaje poreza, ali i ostalih ilegalnih radnji. Osim navedenoga, treba istaknuti kako je pozitivan učinak ove reforme prisutan i u području iznajmljivanja nekretnina. Ona je donijela mogućnost plaćanja poreza na najam nekretnine u iznosu od 12% kod fizičkih osoba i 25% kod obrtnika.

3. PRIMICI IZVAN RADNOG ODNOSA ILI DRUGI DOHODAK

Porez na dohodak, pored poreza na dobit i nekih ostalih poreznih oblika, jedan je od najvažnijih u kontekstu svakog poreznog sustava. Međutim, osim njih postoje i mnogi drugi porezni oblici koji imaju iznimnu ulogu i važnost, a misli se, između ostalih, i na porez na drugi dohodak. Suštinski za ovaj oblik porezan, u smislu njegova obračunavanja i plaćanja, vrijede gotovo jednaka pravila kao i u slučaju poreza na dohodak općenito, no važno je ukazati i na neke specifičnosti.

Primici izvan radnog odnosa s razlogom se nazivaju drugim dohotkom. Naime, riječ je o onim primicima koji nadopunjuju primarni dohodak, to jest onaj koji proizlazi iz radnog odnosa poreznog obveznika, no nije obvezno da je isti u radnom odnosu kako bi ostvarivao drugi dohodak (Zuber, 2018).

U praksi se definiraju brojni primici, to jest izvori sredstava koji se tretiraju kao primici izvan radnog odnosa, odnosno dohodak od drugog izvora. Svi oni podliježu specifičnom poreznom tretmanu, o kojem se detaljnije raspravlja u okviru ovoga poglavlja i rada.

3.1. DEFINICIJA I SPECIFIČNOSTI DRUGOG DOHOTKA

Kao što je i istaknuto, u praksi postoje različiti pristupi definiranju ovoga dohotka. Brojnost definicija ukazuje na popularnost i kompleksnost istoga, a neke od njih obrađuju se u ovome dijelu poglavlja. O drugom dohotku ili primicima izvan radnog odnosa prethodno je dijelom bilo riječi. Može se reći da su to zapravo zarade koje fizičke osobe ostvaruju izvan radnog odnosa i pored registrirane samostalne djelatnosti. Takve zarade u poreznom smislu su primici od drugog dohotka pa od tuda i sam naziv (Zuber, 2017).

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka što se ne ostvaruje po osnovi primitaka od nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala te od osiguranja i propisanih

izdataka (Hak, 2015). Drugi se dohodak ističe i kao jedan od šest mogućih izvora dohotka.

Problematiku oporezivanja ovih primitaka uređuje Zakon o porezu na dohodak (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 39). U okviru njega primici izvan radnog odnosa, odnosno drugi dohodak predstavlja razliku između primitaka i propisanih izdataka. Točnije, riječ je o primitku koji podliježe plaćanju poreza na dohodak, ali nije dohodak od nesamostalnog rada, kao ni dohodak od samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala ili osiguranja, kao što je već i istaknuto.

Smatra se da jedna od cjelovitijih definicija drugog dohotka glasi: „Drugi dohodak predstavlja primitak umanjen za izdatak u propisanom iznosu, isplaćen fizičkoj osobi na osnovi osobnog rada ili isporuke dobara, odnosno usluga, oporeziv porezom na dohodak, a koji se, sukladno propisima o porezu na dohodak ne smatra dohotkom od nesamostalnog rada, primitkom od samostalne djelatnosti, primitkom od imovine i imovinskih prava, te kapitala i osiguranja. Pri tome, on predstavlja osnovicu za obračun doprinosa (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 39).

Početak 2017. godine nastupila je porezna reforma u Republici Hrvatskoj, koja je donijela nekoliko promjena u kontekstu pojedinih poreznih oblika. Novim Zakonom o porezu na dohodak, kao i izmjenama Zakona o doprinosima (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 39.), od 01. siječnja 2017. godine uvedene su brojne novosti u fiskalnom opterećenju ovih primitaka. U kontekstu navedenoga, specificirane su pojedine vrste ili oblici ovih primitaka, a misli se na (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 39):

- Primitke koje ostvaruju trgovački putnici, akviziter i osobe koje rade na ugovor o djelu;
- Naknade koje ostvaruju članovi skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba;
- Primitke koje ostvaruju članovi povjerenstava i sličnih tijela, sudski vještaci, porotnici, sportaši, noviranari, prevoditelji, turistički vodiči, konzultanti, autori, umjetnici;

- Svi ostali primici koje fizičke osobe ostvaruju izvan radnog odnosa i mimo samostalne djelatnosti.

Ovime se detaljnije definira što primici izvan radnog odnosa predstavljaju, to jest koje vrste i oblici drugog dohotka postoje. Njihovim pregledom može se potvrditi široka pojavnost istih, kao i heterogenost ovih oblika. U okviru središnje problematike rada, u nastavku se detaljnije pristupa analizi poreznih obveznika i poreznog razdoblja u svezi navedenoga.

3.2. POREZNI OBVEZNIK I POREZNO RAZDOBLJE

Iako je pri definiranju drugog dohotka definirano tko su njegovi primatelji, a ujedno i obveznici poreza na drugi dohodak, u ovome se dijelu poglavlja daje sistematizirani pregled istih, uz isticanje svih specifičnosti. Riječ je općenito o svim fizičkim osobama koje ostvaruju primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak. Pregled poreznih obveznika poreza na drugi dohodak (primitaka izvan radnog odnosa) slijedi redom (Javorović, 2015):

- „Članovi predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kada im se primici za rad u tim tijelima ne isplaćuju kao plaća, a po osnovi obavljanja ovih djelatnosti nisu osigurani;
- Članovi skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, članovi povjerenstava i odbora tih tijela, kada im se primici za rad u tim tijelima ne isplaćuju kao plaća, a po osnovi obavljanja ovih djelatnosti nisu osigurani;
- Suci porotnici koji nemaju svojstvo djelatnika na sudu, a po osnovi obavljanja ove djelatnosti nisu osigurani;
- Autori, prema zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima, kada im se autorske naknade ne isplaćuju kao plaća ili primitak od slobodnog zanimanja;
- Trgovački putnici, agenti, akviziteri, sportski suci i delegati, tumači, prevoditelji, turistički djelatnici, konzultanti, sudski vještaci i sličnedjelatnosti, kada ima se primici za rad ne isplaćuju kao plaća i ne utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti, a po osnovi izvršenja ove djelatnosti nisu osigurani;

- Sezonski radnici u poljoprivredi, samo nezaposlene osobe, tražitelji zaposlenja i umirovljenici;
- Sportaši koji primaju sportske stipendije iznad 1.600,00 kuna mjesečno i nagrade iznad 20.000,00 kuna godišnje, kao i sportaši amateri koji sukladno posebnim propisima primaju mjesečne naknade veće od 1.600,00 kuna;
- Fizičke osobe koje primitke u naravi ostvaruju izvan radnog odnosa, uslijed korištenja zgrada, prometnih sredstava, povoljnijih kamata i sličnih pogodnosti;
- Učenici i studenti na redovnom školovanju, kada za rad preko udruga ove naravi ostvaruju godišnje primitke iznad 50.000,00 kuna (umanjeno za posredničku naknadu udruge);
- Učenici i studenti koji primaju mjesečne stipendije za redovno školovanje na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima iznad 1.600,00 kuna, te studenti na sveučilištima u tuzemstvu koji primaju mjesečne stipendije veće od 4.000,00 kuna, a dodijeljene su im za izvrsna postignuća u znanju i u ocjenama, a izabrani su na javnim natjecanjima kojima mogu pristupiti svi studenti po jednakim uvjetima;
- Učenici koji su za vrijeme praktičnog rada i obrazovanja dobivali mjesečnu naknadu veću od 1.600,00 kuna;
- Fizičke osobe kojima je isplaćen primitak po osnovi vraćenog doprinosa iz osnovice za obvezno mirovinsko osiguranje te na temelju generacijske solidarnosti, a obračunan je i uplaćen iz svote koja prelazi iznos najviše godišnje osnovice (prema Zakonu o doprinosima);
- Sve druge fizičke osobe kojima pravne i fizičke osobe te ostali isplatalji i davatelji isplaćuju naknade, koje nisu plaća, mirovina, primici od samostalne djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva, imovine i imovinskih prava, kapitala i osiguranja.“

Vidljivo je kako su svi subjekti definirani i specificirani kao porezni obveznici ovoga dohotka, a što je uređeno i definirano predmetnim nacionalnim zakonodavnim okvirom Republike Hrvatske. Uz navedeno su istaknute i neke specifičnosti u svezi poreznih obveznika, odnosno dodjele i tretiranja njihova statusa. U skladu s navedenim misli se na (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 03.11.2018.):

- Zakonom je određeno da porezni obveznici kojima se drugi dohodak utvrđuje iz primitaka od obavljanja djelatnosti mogu biti i obveznici koji obavljaju slobodna zanimanja novinara, umjetnika te sportaša, ako su osigurani po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti, a doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave. Svi oni mogu od 01. siječnja svake iduće godine promijeniti način utvrđivanja dohotka od tih djelatnosti ukoliko Poreznoj upravi do kraja tekuće godine podnesu pisani zahtijev u svezi toga. Nakon navedenoga nemaju obvezu voditi poslovne knjige, a porez na dohodak obračunava se, obustavlja i uplaćuje od strane isplatitelja primitka prilikom svake isplate;
- Sukladno Zakonu o poticanju zapošljavanja (NN 16/17), sezonski poslovi u poljoprivredi podrazumijevaju povremene sezonske poslove u ovome sektoru, odnosno u području biljogojstva, stočarstva i ribarstva. Ove poslove ne mogu obavljati zaposlene ili samozaposlene osobe koje se nalaze u radnom ili socijalnom statusu na temelju kojega su obvezno osigurani, kao ni osobe zaposlene temeljem ugovora o radu za stalne sezonske poslove te osobe kojoj je utvrđena nesposobnost za rad, osobe osigurane na produženo osiguranje prema posebnim propisima, maloljetne osobe te osobe na porodiljnom ili roditeljskom dopustu.

Ovime se zaokružuje problematika poreznih obveznika drugog dohotka. Ono što je još važno istaknuti u kontekstu ovih subjekata jesu neke ostale specifičnosti, te njihove obveze. Pregled tih elemenata slijedi u nastavku (Tablica 2.).

Tablica 2. Obveze i prava poreznih obveznika poreza na drugi dohodak

Obveza/pravo	Objašnjenje
Prijava u Registar poreznih obveznika nadležnoj PU	<ul style="list-style-type: none">• Nije propisano, osim za porezne obveznike koji ostvaruju drugi dohodak iz inozemstva, a koji su dužni izvršiti prijavu nadležnoj PU u roku od 8 dana od ostvarivanja primitka.
Obveza vođenja poslovnih knjiga	<ul style="list-style-type: none">• Nije obvezno, osim kod prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da drugi dohodak utvrđuju na način propisan za samostalne djelatnosti kao razliku poslovnih primitaka i izdataka.

Izvor: Izrada autora prema: Porezna uprava Republike Hrvatske (2015.) Oporezivanje drugog dohotka. Dostupno na:

https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf.

Datum posjete: 17.05.2018.

Pored navedenoga, vrlo je važno specificirati porezno razdoblje, kao i na primjeru ostalih poreznih oblika. Porezno razdoblje definirano je kao kalendarska godina ili kao samo onaj dio kalendarske godine u kojoj je porezni obveznik realizirao ovu vrstu dohotka. Pri tome se ističu sljedeći slučajevi (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.):

- Ukoliko rezident tijekom iste kalendarske godine postane nerezident ili obratno, a u kojem slučaju porezno razdoblje obuhvaća ono razdoblje u kojem je fizička osoba bila rezident ili nerezident;
- Rođenje ili smrti poreznog obveznika.

Kako bi navedeno bilo jasnije, važno je odrediti da su u Hrvatskoj rezidenti osobe koje u toj državi imaju prebivalište ili uobičajeno boravište ili osobe koje nemaju prebivalište ni uobičajeno boravište, ali su zaposlene u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi primaju plaću. S druge strane, nerezidenti su fizičke osobe

koje u Republici Hrvatskoj nemaju ni prebivalište ni uobičajeno boravište, ali ostvaruju u toj državi dohodak koji se oporezuje sukladno Zakonu o porezu na dohodak(https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.).

U nastavku slijedi detaljnija razrada u svezi primitaka i izdataka te se analiziraju predujam poreza na dohodak i godišnja prijava poreza na drugi dohodak.

3.3. PRIMICI I IZDACI PO OSNOVI DRUGOG DOHOTKA

Primici od kojih se utvrđuje porez na drugi dohodak jesu svi oni primici koji se evidentiraju kao drugi dohodak i koje ostvaruju prethodno navedeni porezni obveznici ili subjekti.

Pored navedenoga iz prethodnog teksta, a u kojem su obrađeni ovi primici, treba istaknuti određene specifičnosti koje se tiču ovoga dijela. Konkretno se misli na (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.):

- Ukoliko se tijekom nekog mjeseca poreznog razdoblja isplate nagrade ili stipendije za više prethodnih mjeseci, propisano neoporezivi iznosi se priznaju u ukupnom iznosu kumulativno za broj mjeseci koji su isplaćeni. Pri tome su isplatelji obvezni osigurati sve podatke u evidenciji o izdanim primicima;
- Porez na dohodak ne plaća se na stipendije za redovno školovanje, stipendije studentima na poslijediplomskim studijima sukladno zakonodavnom okviru;
- Sportske stipendije koje se oporezuju su olimpijske stipendije i stipendije kategoriziranih sportaša prema Pravilniku o kategorizaciji istih sukladno Zakonu o sportu (NN 19/16).

Pored navedenog, a u okviru ove problematike, važno je istaknuti što su to primici u naravi. Suštinski je riječ o primicima u stvarima, uslugama i pravima što imaju novčanu vrijednost. Točnije, misli se na (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.):

- Korištenje poslovnih zgrada i njihovih dijelova, garaža, odmarališta, kuća za odmor i sličnih objekata;

- Primitke u uslugama bez naknade, darovima i ugošćenjima;
- Kredite uz kamatne stope niže od 3% godišnje;
- Svi ostali primici u naravi od izravnih i neizravnih isplata.

Vrijednost ovih primitaka specificirana je na mrežnim stranicama Porezne uprave, točnije pristup njihovu određivanju, a koji se temelji na osnovi tržišne vrijednosti svakog pojedinačno, uz uključeni PDV. Naime, ako su ovi primici odobreni korisniku uz plaćanje naknade, a koja je niža od tržišne vrijednosti, davatelj primitaka ima za obvezu izračunati razliku između tržišne cijene i naknade koju je primatelj platio. Ta razlika predstavlja primitak, odnosno oporezivu osnovicu.

U kontekstu navedenoga važno je iskazati što onda predstavljaju izdaci. Naime, riječ je o svoti koja je iz primitaka uplaćena za obvezne doprinose, o kojima detaljnije slijedi nešto kasnije, ali i paušalni izdatak u visini od 30% primitaka od autorske naknade kako je navedeno, primitaka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, primitke nerezidenata u svezi obavljenih umjetničkih, artistskih, zabavnih, sportskih i inih djelatnosti

(https://www.poreznauprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.).

Po osnovi izdataka u svezi utvrđivanja predujma poreza na dohodak od drugog dohotka iz svote povrata doprinosa ne priznaje se (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, čl. 33):

- 50% izdataka reprezentacije (ugošćenja, darova s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdataka za odmor, šport, rekreaciju, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor), u visini troškova nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom;
- Porez na dodanu vrijednost na vlastitu potrošnju, a i besplatne isporuke i drugi izdaci;
- Primici poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost po osnovi naknada, potpora i nagrada, iznad propisanih iznosa;
- Dnevnica i troškova službenog putovanja poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost, iznad propisanih iznosa i/ili

- 50% izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovnih i drugih zaposlenih osoba, ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak.

Treba istaknuti kako se izmimno, poslovnim izdacima smatraju ukupno nastali izdaci za osiguranje osobnih motornih i ostalih prijevoznih sredstava. Nadalje, kao poslovni izdaci ne mogu se odbiti niti drugi izdaci koji nisu izravno vezani s obavljanjem samostalne djelatnosti.

3.4. PREDUJAM POREZA DOHOTKA OSTVARENOG IZVAN RADNOG ODNOSA I GODIŠNJA PRIJAVA POREZA

Utvrđivanje i plaćanje predujma poreza na dohodak koji je ostvaren od drugog dohotka zasebno je područje u kontekstu ove problematike. Kako bi bilo moguće utvrditi iznose i specifičnosti u svezi njega, prvenstveno je važno definirati o čemu je zapravo riječ.

Naime, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka predstavlja zapravo iznos novca koji se obračunava i isplaćuje pri svakoj isplati specificiranih primitaka, koji se evidentiraju kao primici koji su ostvareni od dohotka izvan radnog odnosa ili od drugog dohotka. U narednoj tablici istaknuto je utvrđivanje ovoga predujma kako je specificirano nacionalnim zakonodavnim okvirom (Tablica 3.).

Tablica 3. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

Redni broj	Porezni obveznik	Porezna osnovica	Obveznik obračuna, obustave i uplate poreza	Porezne stope	Krajnji rok za upratu predujma
1	Rezident, primatelj naknade	Ukupni primitak umanjen za upraćene doprinose za obvezno mir. osig.	Isplatitelj naknade	24%	Pri svakoj isplati i s isplatom naknade
2	Rezident primatelj autorske naknade	Ukupni primitak umanjen za 30% porezno priznatih izdataka	Isplatitelj naknade	24%	Kao i kod 1
3	Rezident autor, novinar sportaš osiguran po osnovi obavljanja djel. kojemu se od prim.utvrđuje drugi doh.	Ukupni primitak umanjen za 30% porezno priznatih izdataka	Isplatitelj naknade	24%	Kao i kod 1
4	Rezident primatelj naknade za isporučeno umjetničko ili kult. Djelo	Ukupni primitak umanjen za 55%	Isplatitelj naknade	24%	Kao i kod 1
5	Rezident sezonski radnik u poljoprivredi	Ukupni primitak	Poslodavac sezonskog radnika	24%	Do posljednjeg dana u mjesecu isplate
6	Rezident sportski sudac i delegat na natjecanjima amaterskih klubova, te onih međunarodnih	Ukupni primitak	Isplattelj naknade	24%	Kao i kod 1

7	Rezident sportaš koji nije osiguran po osnovi obavljanja sportske djelatnosti	Primitak iznad 20.000,00 kn godišnje umanjen za upraćene doprinose za obvezno mirovinsko osiguranje	Isplatiatelj nagrade	24%	Kao i kod 1
8	Rezident sportaš koji je osiguran po osnovi obavljanja sportske djelatnosti	Primitak iznad 20.000,00 kn godišnje umanjen za 30%	Isplatiatelj nagrade	24%	Kao i kod 1
9	Rezident sportaš koji nije osiguran po ovoj osnovi, odnosno s osnovne primitaka stipendije iznad 1.600,00 kn mjesečno	Primitak od stipendija iznad 1.600,00 kn mjesečno	Isplatiatelj stipendije	24%	Kao i kod 1
10	Rezident sportaš koji je osiguran po ovoj osnovi s osnovne primitaka stipendije iznad 1.600,00 kn mjesečno	Primitak od stipendija iznad 1.600,00 kn mjesečno umanjen za 30%	Isplatiatelj stipendije	24%	Kao i kod 1
11	Rezident sportaš amater primatelj naknade izna 1.600,00 kn mjesečno	Primitak iznad 1.600,00 kn mjesečno umanjen za uplaćene doprinose za obvezno mirovinsko osiguranje	Isplatiatelj naknade	24%	Kao i kod 1
12	Rezident	Svota vraćenog	Porezna	24%	Kao i kod 1

	primatelj povrata do prinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iz plaće i razlike plaće	doprinos za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iz plaće i razlike plaće	uprava		
13	Učenik i student na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga	Primici za rad preko učeničkih i studentskih udruga iznad 50.000,00 kn godišnje	Posrednik pri zapošljavanju	24%	Kao i kod 1
14	Učenik i student na redovnom školovanju za primljene mjesečne stipendije iznad 1.600,00 kn	Mjesečna stipendija iznad 1.600,00 kn	Isplatitelj stipendije	24%	Kao i kod 1
15	Student na sveučilištu u tuzemstvu kojemu se dodjeljuje stip. zbog izvrsnih postignuća u znanju i u ocjenama	Mjesečna stipendija iznad 4.000,00 kn	Isplatitelj stipendije	24%	Kao i kod 1
16	Učenik primatelj nagrade na praktičnom radu i naukovanju	Mjesečna naknada iznad 1.600,00 kn	Isplatitelj stipendije	24%	Kao i kod 1

Izvor: Izrada autora prema: Porezna uprava (2015.) Oporezivanje drugog dohotka. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf.

Datum posjete: 20.05.2018.

Na temelju danih podataka potvrđuje se kako je u hrvatskom poreznom sustavu i zakonodavnom okviru jasno preciziran pristup utvrđivanja i plaćanja predujma poreza na dohodak od drugog dohotka, a na osnovi definiranih primitaka ove naravi, odnosno predmetnih poreznih obveznika. Time se zapravo zaokružuju neke osnovne značajke u svezi navedenoga, te se daje osnova za provedbu konkretnijeg i nešto opsežnijeg istraživanja. Pri tome se misli na analizi pristupa i pravila u svezi oporezivanja drugog dohotka, o čemu detaljnije slijedi u nastavku, u okviru zasebnog poglavlja.

4. OPOREZIVANJE DRUGOG DOHOTKA

Proces oporezivanja svih vrsta primitaka, bilo da je riječ o poslovnim ili privatnim osobama, odnosno fizičkim ili pravnim subjektima, kompleksan je proces, koji ima izniman ekonomski i ini značaj u svakom gospodarskom sustavu, odnosno državi i društvu (Javorović, 2015). Jednako je i po pitanju primitaka na osnovu drugog dohotka, o kojem se prethodno raspravljalo. U okviru oporezivanja drugog dohotka važno je osvrnuti se na problematiku prireza, poreza na dodanu vrijednost i obveznih doprinosa.

4.1. PRIREZ NA POREZ

Već je bilo riječi o tome kako je problematika oporezivanja drugog dohotka ili primitaka osvarenih izvan radnog odnosa dijelom korespodentna s općim teorijskim i zakonodavnim osnovama u svezi poreza na dohodak i sustava oporezivanja ovog poreznog oblika. Te specifičnosti ili korespodencije proizlaze iz nekih općih odredbi poput poreznih obveznika, prijave poreza i sličnoga, a o čemu je već prethodno bilo riječi.

Za potrebe predmetne problematike važno je osvrnuti se na prirez, odnosno prirez porezu na dohodak. Pri tome se ističe kako su obveznici istoga zapravo osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u gradovima i općinama diljem Hrvatske, a sukladno propisanim odredbama plaćanja istoga na razini ovih jedinica (Javorović, 2015).

Prirez se izračunava ili obračunava na osnovu iznosa poreza na dohodak, koji se množi s propisanom stopom prireza na području konkretne jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave. Popis stopa prireza porezu na dohodak javno je objavljen na stranicama Porezne uprave Republike Hrvatske.

Naime, u praksi je isplatitelj drugog dohotka, kako je i definirano, pored ostaloga dužan ili obvezan obračunati, obustaviti ili uplatiti prirez u isto vrijeme kad poreznom obvezniku obračunava i isplaćuje drugi dohodak. Prema tome, ove dvije stavke

provode se u praksi istovremeno. U svezi navedenoga nije ispravno govoriti o bezuvjetnosti, s obzirom na iznimku u svezi naplate ovog dohotka iz inozemstva.

Važno je istaknuti pri tome kako se uplata vrši na isti račun na koji se provodi uplata, odnosno transakcija ove naravi u svezi plaćanja poreza na dohodak. Kako bi se u praksi provodila jasna, jedinstvena i dosljedna obračunavanja i plaćanja ovoga prireza, na stranicama Porezne uprave jasno su određene i javno objavljene stope prireza za sve lokalne jedinice samouprave. One su propisane na temelju definiranih stopa, to jest određuju ih općine odnosno gradovi i to redom (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.):

- Općine po stopi do 10%;
- Gradovi ispod 30 000 stanovnika po stopi do 12%;
- Gradovi s više od 30 000 stanovnika po stopi od 15%;
- Grad Zagreb po stopi od 18%.

Vidljivo je zapravo kako se prirez u ovome slučaju obračunava na jednaki način, a tako i uplaćuje, kao što je definirano i na primjeru oporezivanja dohotka kao osobnih primanja, odnosno primitaka koji proizlaze iz radnih odnosa.

Nešto kompleksniji pristup oporezivanja i uopće određivanja obveze plaćanja poreza evidentiran je na primjeru obveznika plaćanja poreza na dodanu vrijednost u kontekstu ove problematike, a o tome detaljnije slijedi u nastavku.

4.2. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

Porez na dodanu vrijednost jedan je od najvažnijih poreznih oblika u Republici Hrvatskoj, a najčešće i u ostalim zemljama svijeta, iako postoje i one zemlje koje isti ne primijenjuju. U Hrvatskoj on ima relativno visoke stope, a posebice kada se uspoređuje s ostalim zemljama Europske unije, čak i onim gospodarski razvijenijima.

Porez na dodanu vrijednost ima posebna značaj i u kontekstu ove problematike, a pri tome je važno odrediti čitav niz pravila, odredbi i ostalih značajki. Plaćanju PDV-a pored obveze plaćanja poreza na dohodak od drugog dohotka podliježu obveznici

koji ispunjavaju određene kriterije. Oni su jasno istaknuti u hrvatskom zakonodavnom okviru, a predstavljaju osnovu za utvrđivanje ove obveze, kao i visine plaćanja.

Obveznici plaćanja PDV-a u ovome smislu su oni porezni obveznici kojima je u prethodnoj kalendarskoj godini, koja čini obračunsko razdoblje, vrijednost sveukupnih godišnjih isporuka dobara iznosila preko 230.000,00 kuna, kao i oni subjekti koji su upisani u registar obveznika PDV-a, taj prag se u 2018. godini podiže te iznosi 300.000,00 kuna (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnicibrosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.).

Svi ostali obveznici poreza na dohodak od drugog dohotka ne podliježu obvezi plaćanja ovog poreznog oblika, a u tom su kontekstu i porezno rasterećeni, s obzirom na uvjerenje da samostalno ne obavljaju gospodarsku djelatnost ili djelatnost slobodnog zanimanja. Konkretno, riječ je o sljedećim subjektima (Šimović, Deskar Škrbić, 2012):

- Članovima predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne te područne (regionalne) samouprave, kada su im primici u tom razdoblju isplaćeni kao plaća i nisu pri tome osigurani po osnovi obavljanja te djelatnosti;
- Sezonski radnici u poljoprivredi;
- Sportaši i učenici koji primaju sportske stipendije i nagrade, odnosno rade uz redovno školovanje preko studentskih i učeničkih udruga;
- Učenici i studenti koji primaju mjesečne stipendije za redovno školovanje na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima;
- Studenti u tuzemstvu koji primaju mjesečne stipendije dodijeljene za izvrsna postignuća u znanju i ocjenama, a oni koji su izabrani putem javnih i svima dostupnih natječaja;
- Učenici koji za vrijeme praktičnog rada i naukovanja primaju mjesečne naknade;
- Fizičke osobe kojima je isplaćen primitak po osnovi praćenog doprinosa od osnovice za obvezno mirovinsko osiguranje na osnovi generacijske solidarnosti;
- Građani koji od Porezne uprave imaju utvrđene primitke kao razlike vrijednosti imovine i dokazane visine sredstava za stjecanje iste.

Ovo su zapravo svi oni subjekti koji ne podliježu plaćanju PDV-a istovremeno s plaćanjem poreza na dohodak od drugog dohotka. Međutim, važno je prepoznati, a u praksi i evidentirati one porezne obveznike istoga, koji su dužni ili obvezni upisati se u registar obveznika PDV-a. riječ je o onim subjektima kojima vrijednost primitaka u prethodnoj godini prelazi spomenutih 230.000,00 kuna i svi oni imaju obvezu upisati se u ovaj registar najkasnije do 15. siječnja tekuće godine (Šimović, Deskar Škrbić, 2012).

Pored navedenoga, svi porezni obveznici dužni su Poreznu upravu izvještavati u svezi svake promjene u skladu s ovim odredbama, a koja ima utjecaj na promjenu njihova statusa, prava i ostalih stavki. Ukoliko na početku obavljanja djelatnosti obveznik PDV-a želi ući u sustav istoga, nužno je podnijeti zahtijev u svezi toga ponovno nadležnoj Poreznoj upravi, koja dalje razmatra zahtijev i donosi rješenje u svezi njega (Šimović, Deskar Škrbić, 2012).

4.2.1. PDV identifikacijski broj

U okviru problematike plaćanja PDV - a, kao i upisa subjekata u predmetni registar, važno je spomenuti obvezu izdavanja PDV identifikacijskog broja. Naime, svi porezni obveznici na području Europske unije, koji obavljaju isporuku dobara na nacionalnom teritoriju Hrvatske, a time se i oporezuju na osnovu njezina zakonodavnog okvira, kao i oni koji prijeđu hrvatski prag isporuke ili odustaju od praga od 270.000,00 kuna imaju obvezu tražiti izdavanje ovog ID broja. On se zapravo sastoji ili je strukturiran od HR OIB-a, odnosno osobnog identifikacijskog broja (Plavi ured Zagreb za poduzetnike, 2018).

Svi oni koji dobiju ovaj ID broj dobivaju status obveznika podnošenja prijave PDV - a u Hrvatskoj od onog trenutka kada je PDV ID broj izdan. Proces dobivanja istoga opisuje se na sljedeći način (Plavi ured Zagreb za poduzetnike, 2018):

- Podnošenje zahtijeva Poreznoj upravi (Obrazac PDV, zahtijev za dodjelom OIB-a) – moguće je koristiti i javno objavljene zahtijeve, odnosno obrasce na mrežnim stranicama Porezne uprave;
- Podnošenje sljedećih obrazaca uz sami zahtijev:

- dokaz o registraciji osobe, potvrdu porezne uprave države u kojoj ima sjedište da je registriran kao porezni obveznik,
- izjavu ili drugi dokaz o namjeri poslovanja u Hrvatskoj,
- ovjerenu punomoć za zastupanje, ako ima zastupnika.

Važno je istaknuti kako sva dokumentacija mora biti podnešena na hrvatskom jeziku, te je svu inozemnu dokumentaciju važno prevesti na hrvatski jezik. Ista se podnosi od strane obveznika ili njegova zastupnika, odnosno opunomoćenika, a rješenje o dojeli donosi, kao što je i istaknuto, Porezna uprava.

Važno je napomenuti kako postoji mogućnost i ukidanja dodijeljenog PDV ID broja, ukoliko porezni obveznik prestane poslovati u Hrvatskoj, a o tome je dužan obavijestiti spomenuto nadležno tijelo (Plavi ured Zagreb za poduzetnike, 2018).

4.2.2. Osnovica, utvrđivanje i plaćanje PDV-a

Osnovica za utvrđivanje i plaćanje PDV - a je naknada za isporučena dobra. Točnije, riječ je o svemu onome što je isporučitelj primio ili treba primiti od drugog subjekta za te isporuke. U osnovicu za obračun ovog poreznog oblika uključuju se također i sljedeće stavke te njihove vrijednosti (Deskar Škrbić, Šimović, 2014):

- Iznosi poreza;
- Carine;
- Pristojbe i slična davanja osim PDV-a;
- Sporedni troškovi – provizije, pakiranje, prijevoz, osiguranje i slično.

Sukladno navedenome, važno je istaknuti kako se ovoj osnovici ne pridaju sniženja cijena ili popusti. Porezna stopa ovog poreznog oblika iznosi 25% kada je već obračunata u Hrvatskoj, odnosno 20% kada se mora izračunati iznos poreza (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.).

Važno je istaknuti kako porezni obveznik samostalno mora utvrditi i obračunati obvezu PDV - a za obračunsko razdoblje, te predati poreznu prijavu u elektroničkom

obliku e-Poreznoj. Umjesto njih, tu obvezu mogu ispuniti njihovi opunomoćenici ili knjigovodstveni servisi. Obveza obračuna istoga nastaje u trenutku nastanka oporezivog događaja, odnosno kada su isporučena dobra ili izvršene usluge. Točnije, isti se obračunava na temelju izdanih računa.

Obračun prema naplaćenim naknadama mogu primijenjivati oni obveznici koji su u prethodnoj kalendarskoj godini obavili isporuke bez plaćanja PDV - a, a čije vrijednosti nisu premašile iznos od 3 milijuna kuna (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.). Tu poreznu obvezu ili pravo na povrat oni utvrđuju u razdoblju oporezivanja, a na način da obračunani PDV prema naplaćenim naknadama umanje za PDV po ulaznim računima(https://www.poreznauprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.).

U svezi ovoga, porezni obveznici obvezni su obavijestiti Poreznu upravu najkasnije do kraja tekuće kalendarske godine u pisanom obliku. Ovaj postupak počinje se prema tome primjenjivati početkom iduće kalendarske godine, a najduže 3 kalendarske godine(https://www.poreznauprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.).

Porezne prijave imaju rok za podnošenje. Obveze podnošenja zahtijeva definirane su kroz dva aspekta. Naime, prva obveza odnosi se na prijavu za mjesečna razdoblja oporezivanja do 20 – og dana u tekućem mjesecu za proteklo porezno razdoblje, te na osnovu tromjesečja, odnosno do 20 – og dana u tekućem mjesecu za proteklo tromjesečno razdoblje.

Praksa poznaje i definira plaćanje pretporeza. Točnije, pravo na odbitak u svezi ovog poreznog oblika definirano je kao onaj iznos koji porezni obveznik prilikom obračuna obveze PDV - a odbija, sukladno definiranom pravu, a odnosi se na oporezivanje isporuke dobara u tuzemstvu, stjecanje dobara unutar EU za potrebe oporezivih transakcija i za uvoz dobara ako su ona uvezena za potrebe obavljanja gospodarske djelatnosti. S druge strane, odbitak pretporeza nije moguć u sljedećim slučajevima (Šimović, Deskar Škrbić, 2016):

- Kod nabave i najma plovila u svrhu razonode, zrakoplova i automobila te ostalih sredstava za osobni prijevoz;
- Kod nabave onih dobara i usluga koje su potrebne za reprezentacije, odnosno ugošćavanje poslovnih partnera, darivanje i slične aktivnosti;
- Kod računa za primljena dobra i usluge koje se koriste u svrhu isporuke dobara i usluga koje su oslobođene od plaćanja ovog poreza u tuzemstvu;
- Kod primljenih dobara i usluga koje se koriste za obavljanje istih u inozemstvu, ali koje oslobođene PDV-a u tuzemstvu.

Plaćanje se vrši u korist državnog proračunana način kako je prikazano u nastavku (Slika 2.).

Slika 2. Plaćanje PDV - a u Hrvatskoj

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE					
PLATITELJ (naziv/ime i adresa):		Hitno: ☐	Valuta plaćanja: HRK	Iznos: _____	
IBAN ili broj računa platitelja: _____		Model: _____		Poziv na broj platitelja: _____	
IBAN ili broj računa primatelja: HR1210010051863000160		Model: HR68		Poziv na broj primatelja: 1201-XXXXXXXXXXXX	
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Državni proračun Republike Hrvatske		Šifra namjene: _____		Opis plaćanja: Porez na dodanu vrijednost	
Datum izvršenja: _____		Pečat korisnika PU		Potpis korisnika PU	
BIC i/ili naziv banke primatelja: _____		Primatelj (osoba):	Fizička	Pravna	
Valuta pokrivača: _____		Troškovna opcija:	BEN	SHA	OUR

■ Upisuje se **OIB** – osobni identifikacijski broj obveznika plaćanja poreza (11 znamenki)

Izvor: Porezna uprava Republike Hrvatske (2015.) Oporezivanje drugog dohotka. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Datum posjete: 29.05.2018.Str. 20.

Ovime se ujedno potvrđuje i funkcionalnost dodijeljenog OIB broja koji se u Hrvatskoj koristi, između ostaloga i za plaćanje predmetnog poreznog oblika, općenito i u ovome slučaju.

4.2.3. Propisane knjige, evidencije, obrasci i računi

Zakonom i ostalim odredbama u svezi poreznog sustava, a time i plaćanja PDV - a u Hrvatskoj, jasno su razrađene sve odredbe u svezi propisanih knjiga, evidencija, obrazaca i računa. Ovaj dio predmetne problematike zaokružuje ovaj dio, odnosno područje u kontekstu poreznih obveza ove naravi.

Propisane poslovne knjige i evidencije podrazumijevaju sljedeće (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 12.06.2018.):

- Knjigu izdanih, izlaznih računa, I-RA, za sve isporuke dobara i usluga;
- Knjigu primljenih, ulaznih računa, U-RA, za primljena dobra i usluge;
- Posebne evidencije u svezi uvoza;
- Posebne evidencije u svezi stjecanja dobara i usluga iz drugih država, te o primljenim isporukama na koje se aplicira prijenos porezne obveze u tuzemstvu.

Ovi posebni propisi, to jest knjige i evidencije isključuju se u slučaju da porezni obveznik sve navedene podatke osigurava u svojem knjigovodstvu. Jasno je pri tome da se oni koriste u svrhu obračuna predmetnog poreza. Osim navedenoga, daje se i prikaz propisanih obrazaca (Tablica 4.).

Tablica 4. Propisani obrasci obračuna poreza na dodanu vrijednost

NAZIV OBRASCA	KRAJNI ROK ZA PODNOŠENJE OBRASCA
P-PDV – zahjev za registriranje za potrebe poreza na dodanu vrijednost. Podnosi se nadležnoj ispostavi Porezne uprave.	<p>Prije početka obavljanja gospodarske djelatnosti koja podliježe oporezivanju PDV-om;</p> <p>Do 15. siječnja tekuće godine porezni obveznici koji su u prethodnoj kalendarskoj godini obavili isporuke u vrijednosti iznad 230.000,00 kuna;</p> <p>15 dana prije početka obavljanja transakcije unutar EU porezni obveznik podnosi zahtjev za izdavanje PDV identifikacijskog broja.</p>
PDV – prijava poreza na dodanu vrijednost. Elektronički se podnosi kroz sustav ePorezna	Do 20. dana u tekućem mjesecu za proteklo razdoblje oporezivanja.
	Do 20. dana u tekućem mjesecu za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao (s usklađenjima i ispravcima).

Izvor: Porezna uprava Republike Hrvatske (2015.) *Oporezivanje drugog dohotka*. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DruguDohodak.pdf.

Datum posjete: 06.05.2018. Str. 30.

Svi navedeni propisani obrasci moraju se u zakonskom roku podnositi nadležnoj Poreznoj upravi. To je jedna od bezuvjetnih odredbi za porezne obveznike. U konačnici, svi računi poreznih obveznika PDV - a u Hrvatskoj moraju sadržavati nekoliko stavki. Pri tome se misli na (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DruguDohodak.pdf, 12.06.2018.):

- Broj računa i datum njegova izdavanja;
- Ime, prezime, adresu, OIB ili PDV ID broj poreznog obveznika izvršitelja ili isporučitelja;

- Ime, prezime, adresu, OIB ili PDV ID broj poreznog obveznika kojem su isporučena dobra ili izvršene usluge;
- Količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara, kao i vrstu te količinu obavljenih usluga;
- Datum isporuke dobara i obavljenih usluga, odnosno datum primitka predujma u računu za predujam ukoliko se datum ne može odrediti ili se razlikuje od onoga kada je račun izdan;
- Jediničnu cijenu bez PDV-a;
- Popuste ili rabate ukoliko nisu uključeni u cijenu;
- Stopu PDV-a;
- Iznos PDV-a;
- Zbrojni iznos naknade i PDV-a.

Svi elementi bezuvjetno moraju biti sadržani na svim izdanim računima u Republici Hrvatskoj, kako je specificirano i u pripadajućem zakonodavnom okviru ove države. Kako bi isto bilo jasnije, u nastavku se daje pregled računa, koji sadrži navedene stavke (Slika 3.).

Slika 3. Pregled svih elemenata računa poreznog obveznika PDV-a

Moja tvrtka

Vomi IT d.o.o.

OIB: 54258390599
Ulica Hrvatske Republike 17b
31000 Osijek, Hrvatska
Zagrebačka banka SWIFT: ZABHR2X
IBAN: HR4223600001102438758

Račun: 20-2016-5

Kupac
AB d.o.o.
OIB: 12345678901
Ulica Hrvatske Republike 17b
Osijek

Datum izdavanja: 14.11.2016.
Dospijeće računa: 14.11.2016.
Datum isporuke: 14.11.2016.
Vrsta plaćanja: transakcijski račun
Račun izradio: (13:13)

R.br.	Proizvod	Jedinica mjere	Količina	Jamstvo	Cijena bez PDV-a	Popust (%)	PDV (%)	Iznos bez PDV-a
1	Medium paket aplikacije Moja Tvrtka (002) <i>Sadrži: 3 tvrtke prostor za 2000 dokumenata preplata traje godinu dana</i>	kom	1,00	0	480,00	0,00	25,00	480,00

Iznos osnovice za PDV po stopi 25,00%: 480,00 HRK
Iznos PDV-a po stopi 25,00%: 120,00 HRK
Ukupno: 600,00 HRK

Uplatu izvršiti na IBAN: HR4223600001102438758
SWIFT: ZABHR2X Zagrebačka banka d.d. Zagreb
Poziv na broj je broj računa
Aktivacija nadogradnje biti će provedena nakon evidentirane uplate.

Registrirano na Trgovačkom sudu u Osijeku. Temeljni kapital od 20.000,00 kn uplaćen u cijelosti. Direktor Miladen Ardalić.
Telefon: 031 202 481 Web: www.mojatvrtka.hr E-mail: info@mojatvrtka.hr

(1/1)

Izvor: Moja tvrtka (2018.) Kako izraditi račun? Dostupno na: <http://www.mojatvrtka.hr/kako-izraditi-racun/>. Datum posjete: 11.06.2018.

Slijedom navedenoga, dan je prikaz svih elemenata računa kako je i specificirano. Oni moraju biti sadržani u okviru svih izdanih računa u Hrvatskoj, bezuvjetno i neovisno o obilježjima pojedinih subjekata.

4.3. OBVEZNI DOPRINOSI

Nakon analize prireza i poreza na dodanu vrijednost, u ovome dijelu rada pristupa se razradi obveznih doprinosa u kontekstu predmetne problematike. Time se zapravo zaokružuje područje i proces oporezivanja dohotka koji proizlazi iz primitaka izvan radnog odnosa, odnosno drugog dohotka.

Obračun i uplata obveznih doprinosa u ovome području, kao i općenito u kontekstu poreznog sustava Hrvatske uređenao je Zakonom o doprinosima (Narodne novine 115/16), ali i Pravilnikom o doprinosima (Narodne novine 86/13) te Uredba o osnovicama za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2017. godinu (Narodne novine 2/17). Naravno da to ne isključuje ostale zakone i odredbe, no u znatno manjem ubujmu.

Doprinosi su davanja ili financijski instrumenti koji idu državi, a za razliku od poreza, koriste se za točno određene izdatke države. Općenito se mogu podijeliti u dvije skupine i to (Isplate info – sve o plaćama i drugom dohotku, 2018):

- Doprinosi na plaću koje svaki poslodavac mora uplatiti za svakog zaposlenog – doprinos za zdravstveno osiguranje (15%), doprinos za zaštitu zdravlja na radu (0,5%), doprinos za zapošljavanje (1,7%), doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (samo za djelatnike s beneficiranim radnim stažom), doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (samo za djelatnike s beneficiranim radnim stažem);
- Doprinosi iz plaće (plaćaju ih radnici iz zarađene plaće) – doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Doprinosi se iz plaća računaju na osnovu formule koja množi osnovicu za doprinose iz plaća i postotak doprinosa. Važno je objasniti kako obvezni doprinosi podrazumijevaju doprinose za socijalno osiguranje, a riječ je o vrsti izravnih poreza, što ih svrstava u porezni sustav. Na temelju njih financiraju se mirovinsko i zdravstveno osiguranje, te zapošljavanje.

Hrvatski se sustav obveznog socijalnog osiguranja sastoji od obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti (I. stup). Ti se doprinosi uplaćuju u Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. Treba nadodati i spomenuto obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup), a čiji se doprinosi uplaćuju u obvezne mirovinske fondove prema izboru osiguranika. U konačnici, obvezno zdravstveno osiguranje uplaćuje se u Hrvatski zavod za

zdravstveno osiguranje, dok se doprinosi za zapošljavanje uplaćuju u Hrvatski zavod za zapošljavanje.

4.3.1. Osnovnica obračuna obveznih doprinosa

Osnovica za obračun obveznih doprinosa, kako stoji u općoj poreznoj praksi, jest ukupni primitak po ovoj naravi. On uključuje i primitke po osnovi koji se utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada u slučaju kada se isti isplaćuje bivšem radniku ili nekoj drugoj osobi, a ne odnosi se na naknadu koja je rezultat rada iz trajnog radnog odnosa. Konkretno, riječ je o (Pavić, 2017):

- Primicima koji se isplaćuju nasljednicima na osnovi rada nekog bivšeg zaposlenika, osim njegove mjesečne plaće;
- Primitak koji nastaje uslijed povoljnije kamate na odobrene kredite bivšem zaposleniku;
- Nagrade, naknade i pomoći bivšim zaposlenicima, a iznad neoporezivih iznosa;
- Naknadama plaće koje se isplaćuju ovim subjektima na osnovu ugovorene zabrane tržišne utakmice, a u skladu s posebnim propisom;
- Ostale slične primitke.

Važno je istaknuti da pri obračunu obveznih doprinosa treba voditi računa u svezi oslobođenja plaćanja navedenoga. Ovo pravo odnosi se na neke specifične oblike primitaka ove naravi, a o kojima je već bilo riječi. Pri tome se misli na naknade za isporučeno autorsko pravo ili srodna prava, te umjetničko djelo, nagrade učenicima, sportašima i studentima za njihov rad i pripadajući angažman, stipendije i potpore obiteljima, novčanih pomoći i pomoći u naravi koje se isplaćuju u razne svrhe (npr. zaštita majčinstva, zaštita nerođenog djeteta i slično), primitke za rad osoba mlađih od 15 godina, primitke od kojih se utvrđuje ovaj dohodak isplaćen umirovljenicima i slično (Pavić, 2017).

Kao i na prethodnom primjeru, uplata istoga vrši se putem uplatnice, a na temelju generacijske solidarnosti, u korist državnog proračuna. U nastavku slijedi prikaz (Slika 4.).

Slika 4. Plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje (I. stup) u korist državnog proračuna Republike Hrvatske

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE					
PLATITELJ (naziv/ime i adresa):		Iznos: <input type="text"/>	Valuta plaćanja: HRK	Iznos: <input type="text"/>	
IBAN ili broj računa platitelja:		IBAN ili broj računa primatelja: HR1210010051863000160			
Model: <input type="text"/>		Poziv na broj primatelja: 8176 - XXXXX XXXXX - XXXXX			
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Državni proračun Republike Hrvatske		Model: HR68	Poziv na broj primatelja: 8176 - XXXXX XXXXX - XXXXX		
Šifra namjene: <input type="text"/>		Opis plaćanja: Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti			
Datum izvršenja: <input type="text"/>					
BIC ili naziv banke primatelja:		Primatelj (osoba): ☐	Fizička osoba: ☐	Pečat korisnika PU	Polpis korisnika PU
Obr. HUB 8 -					
Valuta pokrivača: <input type="text"/>		Troškovna opcija: ☐	BEN: ☐	SBA: ☐	OUR: ☐

■ Upisuje se uplatitelj **OIB** (osobni identifikacijski broj - 11 znamenki)

■ Za brojčanu oznaku **8176** obvezno se upisuje oznaku izvješća JOPPD prema kojemu se obavlja uplata (5 znamenki)

Izvor: Porezna uprava Republike Hrvatske (2015.) *Oporezivanje drugog dohotka*. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf.

Datum posjete: 11.06.2018. Str. 36.

Vidljivo je da je za izvršenje istoga, pored ostalih standardiziranih podataka, važno unijeti OIB i brojčanu oznaku koja se obvezno upisuje u svrhu uplate. Od 1. siječnja 2016. godine primijenjuju se sljedeće oznake (https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf, 03.11.2018.):

- 8168 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti temeljem radnog odnosa;
- 8176 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti temeljem drugog dohotka;
- 8184 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti temeljem obveze prema poduzetničkoj plaći;
- 8192 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem;
- 8206 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima;

- 8222 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima;
- 8230 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose.

Pored ove uplate, važno je spomenuti i uplatu doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup) koja se izvršava u korist uplatnog računa doprinosa za mirovinsko osiguranje na istaknutoj osnovi. Prikaz primjera slijedi na jednaki način (Slika 5.).

Slika 5. Uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje u Republici Hrvatskoj

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE					
PLATITELJ (naziv/ime i adresa):		Valuta plaćanja: HRK	Iznos:		
IBAN ili broj računa platioša:					
Modet:		Poziv na broj platioša:			
IBAN ili broj računa primatelja: HR7610010051700036001					
PRIMATELJ (naziv/ime i adresa): Račun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje		Modet: HRXX	Poziv na broj primatelja: 2291 - XXXXXXXXXX - XXXX		
		Šifra namjena:	Opis plaćanja: Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje		
		Datum izvršenja:			
BIC ili naziv banke primatelja:		Prisatelj (osoba):	Plaća: ☐	Pečat korisnika PU	Potpis korisnika PU
Valuta pokrivač:		Troškovna opcija:	BCN	SHA	OUR

■ Upisuje se uplatitelj **OIB** – osobni identifikacijski broj (11 znamenki)

■ Za brojčanu oznaku **2291** obvezno se upisuje oznaku izvješća JOPPD prema kojemu se obavlja uplata (5 znamenki)

Izvor: Porezna uprava Republike Hrvatske (2015.) Oporezivanje drugog dohotka. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf.

Datum posjete: 11.06.2018. Str. 37.

Ono što je različito od prethodnog primjera jest korištenje druge brojčane oznake, odnosno 2291, kao i opisa samoga plaćanja, kako je i navedeno. Izvršenje plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje vrši se na jednaki način, samo u korist Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i uz naznaku opisa plaćanja 8664 (redovno zdravstveno osiguranje), odnosno 8443 (posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu).

U kontekstu obveznih obrazaca treba istaknuti JOPPD, odnosno Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja. Obveznik podnošenja, odnosno dostavljanja istoga je isplatitelj primitaka. Rok podnošenja je dan isplate ili sljedeći dan, odnosno posljednji dan u mjesecu u kojem je ovaj dohodak ostvaren ili realiziran. Prikaz ovog obrasca slijedi u nastavku (Slika 6).

Slika 6. JOPPD obrazac

MINISTARSTVO FINANCIJA, POREZNA UPRAVA
SREDIŠNJI REGISTAR OSIGURANIKA

OBRAZAC JOPPD
- stranica A-

IZVJEŠĆE
o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja
na dan 05.01.2015

I.	OZNAKA IZVJEŠĆA	15005	II.	VRSTA IZVJEŠĆA	1
III. PODACI O:		III.1. PODNOSITELJU IZVJEŠĆA		III.2. OBVEZNIKU PLAĆANJA	
1.	Naziv/ime i prezime	TEST AGENCIJA d.o.o.			
2.	Adresa	Zagreb, Ilca 123, ZAGREB			
3.	Adresa elektroničke pošte				
4.	OIB				
5.	Oznaka podnositelja	2			
IV.1.	BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOSI IZVJEŠĆE	1	IV.2.	BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINAČNIH OBRAČUNA SA STRANICE B	1
V. PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG PREDUJMA POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK					I Z N O S
1.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi nesamostalnog rada (I.1.+I.2.)				21,12
1.1.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (plaća)				21,12
1.2.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (mirovina)				0,00
2.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od kapitala				0,00
3.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od imovinskih prava				0,00
4.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od osiguranja				0,00
5.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak				0,00
VI. PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG DOPRINOSA					
VI.1. DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI					
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa				761,25
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi drugog dohotka				0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi poduzetničke plaće				0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima				0,00
5.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima				0,00
6.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem				0,00
VI.2. DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE					
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi radnog odnosa				253,75
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi drugog dohotka				0,00
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi poduzetničke plaće				0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima				0,00

5.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	0,00
VI.3. DOPRINOS ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		
1.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa	761,25
2.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi radnog odnosa	25,38
3.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi poduzetničke plaće	0,00
4.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi poduzetničke plaće	0,00
5.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi drugog dohotka	0,00
6.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	0,00
7.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje – za obveznike po osnovi korisnika mirovina	0,00
8.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
9.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	0,00
10.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osobe osigurane u određenim okolnostima	0,00
VI.4. DOPRINOS ZA ZAPOSŁJAVANJE		
1.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje	81,20
2.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom	5,08
VII. ISPLAĆENI NEOPOREZIVI PRIMICI		
VIII. NAPLAĆENA KAMATA ZA DOPRINOSE ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE		0,00

IZVJEŠĆE SASTAVIO (IME, PREZIME I POTPIS) Robert Gov POTPIS I PEČAT OVLAŠTENE OSOBE OBVEZNIKA PODNOŠENJA _____

POTPIS SLUŽBENIKA PU _____ DATUM PRIMITKA

Izvor: Porezna uprava Republike Hrvatske (2018.) Obrazac JOPPD. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Documents/Obrazac%20JOPPD.pdf. Datum posjete: 04. listopad 2018.

Vidljivo je kako obrazac sadrži podatke o podnositelju izvješća, obvezniku te pojedinim kategorijama. Pri tome se misli na ukupan iznos obračunatog predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, podatke o ukupnom iznosu obračunatog doprinosa te isplaćenim neoporezivim primicima.

4.3.2. Izmjene koje nastupaju sa 01. siječnja 2017. godine

Važno je istaknuti kako je početkom 2017. godine započela porezna reforma u Republici Hrvatskoj, a koja ima nekoliko ciljeva. U kontekstu iste, poduzete su znatne promjene u smislu oporezivanja primitaka od drugog dohotka, a one se osobito odražavaju u području obveznih doprinosa. Novim Zakonom o porezu na dohodak (NN 115/16), kao i Zakonom o doprinosima (NN 115/16) određeno je nekoliko novina u ovome smislu. Konkretno se misli na sljedeće novosti (Pavić, 2017):

- Doprinosi za mirovinsko I. stup – stopa 7,5% (prije 15%), odnosno 10% za umirovljenike i druge obveznike samo I. stupa (prije se primjenjivao izuzetak od obračuna doprinosa za umirovljenike);
- Doprinosi za mirovinsko II. stup – stopa 2,5% (prije 5%), odnosno 0% za umirovljenike;
- Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje – stopa 7,5 % (prije 15%).

Kako bi navedeno bilo jasnije i dočarano na praktičnim primjerima, u narednom poglavlju iznose se neki od odabranih primjera, nakon iznošenja nekih ostalih specifičnosti u svezi navedne problematike.

4.4. KLASIFIKACIJA DOHOTKA OD 01.01.2017.

Slijedom navedenoga, od posljednje reforme poreznog sustava Hrvatske, dohodak se klasificira u dvije osnovne skupine. Misli se na godišnji dohodak i konačni dohodak. Pri tome godišnji dohodak podrazumijeva (Zuber, 2017):

- Dohodak od nesamostalnog rada, to jest plaće i mirovine;
- Dohodak od samostalne djelatnosti;
- Drugi dohodak koji se ne smatra konačnim.

Prema tome, drugi dohodak u Hrvatskoj ima jednaki tretman kao i dohodak u smislu plaća i mirovina, s obzirom da predstavlja godišnji dohodak. U svrhu njegova specificiranja važno je prepoznati da konačni dohodak, koji isključuje drugi dohodak predstavlja dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala, osiguranja,

samostalne djelatnosti koji se paušalno oporezuje, te drugi dohodak po osnovi povrata doprinosa i dohodak koji je realiziran na osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena.

U okviru ovih skupina, odnosno vrsta dohotka važno je razlikovati opseg porezne obveze. Pri tome, godišnji dohodak podrazumijeva plaćanje predujmova tijekom godine, kao i kumulativni godišnji obračun, odnosno sintetički dohodak, izuzev iznosa drugog dohotka koji se smatra konačnim. S druge strane, konačni dohodak podrazumijeva oporezivanje po jasno utvrđenim stopama, kao i mogućnost korištenja poreznih odbitaka. Isti ne podliježe godišnjem oporezivanju.

5. PRIMJERI OPOREZIVANJA DRUGOG DOHOTKA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ovo poglavlje značajno je u kontekstu predmetnog rada zbog konkretnih primjera oporezivanja drugog dohotka u Republici Hrvatskoj. Pri razradi svake problematike, a posebice one iz domene računovodstva, od presudnog značaja je istu razmotriti i pojasniti u kontekstu praktičnog dijela. To je moguće jedino uz razradu računovodstvene prakse, odnosno primjene saznanja u svezi neke problematike na praktičnim primjerima.

Naime, nakon istaknutih osnovnih teorijskih saznanja u svezi predmetne problematike, u ovome dijelu rada ista se konkretiziraju na primjerima iz prakse. U svrhu detaljnije analize odabrana su tri praktična primjera, a njihov pregled uz objašnjenja slijedi u nastavku.

5.1. OBRAČUN DRUGOG DOHOTKA NA PRIMJERU HONORARA PO UGOVORU O DJELU, NAKNADAMA VANJSKIH SURADNIKA I OSTALO

U praksi je moguće pronaći primjere obračuna drugog dohotka. Pri provedbi istoga, a sukladno istaknutim pravima i obvezama, važno je uvažavati stope koje se odnose na stope poreza na dohodak, stope poreza obveznih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i slično. U nastavku navodimo jedan od oglednih primjera.

Primjer 1. Obračun honorara na temelju ugovora o djelu

Osobi Ivanu Iviću koji ima prebivalište u Zagrebu isplaćuje se naknada za akviziterski posao na osnovu ugovora o djelu, u iznosu od 1.000,00 kuna, a na dan 10. siječnja 2017. godine. XY osiguran je u oba mirovinska stupa.

U nastavku je važno prikazati obračun honorara koji je naveden, a prema ugovoru o djelu, kako slijedi (Tablica 5.).

Tablica 5. Primjer obračuna honorara na temelju ugovora o djelu za akviziterski posao subjekta iz Zagreba koji nije obveznik PDV - a

OPIS	OBVEZNIK POREZA NA DOHODAK KOJI NIJE OBVEZNIK PDV – A
Primitak	1.000,00
PDV 25%	-
Primitak s PDV – om	1.000,00
Osnovica za obračun doprinosa	1.000,00
Doprinos na osnovicu za osnovno zdravstveno osiguranje	75,00
Doprinos iz osnovice	
- Za I. stup mir. osig. 7,5%	75,00
- Za II. stup mir. osig. 2,5%	25,00
Ukupno doprinosi iz osnovice	100,00
Dohodak – osnovica za obračun poreza na dohodak	900,00
Porez po stopi od 24%	216,00
Priraz po stopi od 18%	38,88
Ukupno porez i priraz	254,88
Neto honorar za isplatu	645,12
Ukupni trošak za isplatitelja	1.075,00

Izvor: Milinović, I. (2017.) *Obračun drugog dohotka od 01.01.2017. – praktični primjeri*. Dostupno na: https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/ripup_01-2017-194.pdf. Datum posjete: 12.06.2018.

Prema navedenom, porezni obveznik za izvršenje navedenog rada, na osnovu kojega ostvaruje drugi dohodak na području Zagreba, u bruto iznosu os 1.000,00 kuna, ostvaruje neto zaradu od 645,12 kune. PDV od 24% ne obračunava se s obzirom da isti nije obveznik PDV- a, te ukupan primitak s PDV - om iznosi također 1.000,00 kuna. Prema tome, taj iznos predstavlja osnovicu za obračun doprinosa i to doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 75,00 kuna, doprinos za MIO I. stup u iznosu od 75,00 kuna i doprinos za MIO II. stup u iznosu od 25,00 kuna. Doprinosi u ovome slučaju iznose 216,00 kuna, te osnovica za obračun poreza na dohodak iznosi 900,00. Porez na dohodak obračunava se po stopi od 24% i u ovome

slučaju iznosi 216,00 kuna, dok prirez porezu na dohodak iznosi 38,88 kuna, odnosno za Grad Zagreb 18% od poreza na dohodak. Iznosi poreza i prireza te doprinosa za MIO oduzimaju se od osnovice za obračun poreza na dohodak, te neto zarada obveznika iznosi 645,12 kune, dok ukupni trošak za isplatitelja dobivama ukoliko bruto iznos od 1.000,00 pomnožimo sa 7,5% što nam predstavlja doprinos na osnovicu za zdravstveno osiguranje te dolazimo do iznosa od 1.075,00 kuna. U nastavku se daje prikaz obračuna poreza na dohodak za isti slučaj, ali na primjeru porezno obveznika koji je u sustavu PDV – a (Tablica 6.)

Tablica 6. Primjer obračuna honorara na temelju ugovora o djelu za akviziterski posao subjekta iz Zagreba koji je obveznik PDV - a

OPIS	OBVEZNIK POREZA NA DOHODAK KOJI NIJE OBVEZNIK PDV – A
Primitak	1.000,00
PDV 25%	250,00
Primitak s PDV – om	1.250,00
Osnovica za obračun doprinosa	1.000,00
Doprinos na osnovicu za osnovno zdravstveno osiguranje	75,00
Doprinos iz osnovice	
- Za I. stup mir. osig. 7,5%	75,00
- Za II. stup mir. osig. 2,5%	25,00
Ukupno doprinosi iz osnovice	100,00
Dohodak – osnovica za obračun poreza na dohodak	900,00
Porez po stopi od 24%	216,00
Prirez po stopi od 18%	38,88
Ukupno porez i prirez	254,88
Neto honorar	645,12
Za isplatu na žiro račun	1343,75

Izvor: Milinović, I. (2017.) *Obračun drugog dohotka od 01.01.2017. – praktični primjeri.*

Dostupno na: https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/ripup_01-2017-194.pdf.

Datum posjete: 12.06.2018.

U slučaju kada je obveznik ovoga poreza u sustavu PDV – a, odnosno podliježe njegovu plaćanju, iznos primitka s PDV – om uvećan je za 250,00 kuna, odnosno 25% od primitka. Iznos doprinosa i poreza je isti kao na prethodnom primjeru, no iznos koji se isplaćuje na račun veći je za spomenutih 250,00 kuna.

U svrhu obračuna navedenoga, isplatu koja je prikazana treba evidentirati, odnosno unijeti i evidentirati na obrascu JOPPD koji će sadržavati sve potrebne podatke. Misli se na OIB podnositelja izvešća, oznaku izvješća, vrstu i redni broj. Nadalje biti će važno ispuniti podatke o:

- Šifri općine ili grada prebivališta, odnosno boravišta;
- Šifri općine ili grada rada;
- OIB-u stjecatelja;
- Imenu i prezimenu stjecatelja;
- Oznaci stjecatelja;
- Oznaci primitaka, odnosno obvezi doprinosa;
- Obvezi dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje;
- Obvezi posebnog doprinosa za poticanje osoba s invaliditetom;
- Oznaci prvog/zadnjeg mjeseca u osiguranju po predmetnoj osnovi;
- Oznaci punog ili nepunog radnog vremena;
- Satima rada;
- Iznosu primitaka;
- Osnovici za obračun doprinosa – mirovinsko, zdravstveno i ino;
- Izdacima;
- Dohotku;
- Osobnom odbitku;
- Poreznoj osnovici;
- Iznosu obračunskog poreza na dohodak;
- Iznosu obračunatog prireza porezu na dohodak;
- Oznaci neoporezivog primitka;
- Iznosu neoporezivog primitka;
- Oznaci načina isplate;
- Iznosu isplate;
- Obračunanim primicima.

Nakon obračuna na temelju spomenutog obrasca i potrebnih evidencija, važno je istaknuti i sve uplatne račune. O njima se u radu već raspravljalo, a misli se na sljedeće (Tablica 7.).

Tablica 7. Pregled uplatnih računa

OPIS	NAZIV I BROJ UPLATNOG RAČUNA	POZIV NA BROJ
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HZZO HR6510010051550100001	HR68 – 8540-OIB platitelja JOPPD
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju gen. solid. (I. stup)	Državni proračun RH HR1210010051863000160	HR68 – 8176-OIB platitelja JOPPD
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup)	Doprinos za mirovinsko osiguranje HR7610010051700036001	HR68 – 2291-OIB platitelja JOPPD
Porez na dohodak i prirez	Porez i prirez na dohodak Porez i prirez se uplaćuje u korist računa grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka, npr. za Zagreb HR1110010051713312009	HR68 – 1945-OIB platitelja JOPPD
Neto iznos za uplatu	Žiro račun primatelja naknade	Poziv na broj platitelja: HR67 – OIB platitelja JOPPD-8 Poziv na broj primatelja: HR69 – 40002-OIB platitelja-130

Izvor: Milinović, I. (2017.) *Obračun drugog dohotka od 01.01.2017. – praktični primjeri.*

Dostupno na: https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/ripup_01-2017-194.pdf.

Datum posjete: 15.06.2018.

Vidljivo je da prihodi ove vrste podliježu oporezivanju i doprinosima o kojima je već bilo riječi. Sukladno tome, neto iznos za uplatu podrazumijeva onaj iznos nakon podmirenja doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje I. i II. stup, te poreza na dohodak i prireza. Važno je istaknuti da, ukoliko je ugovorena naknada u neto iznosu, koriste se objavljeni koeficijenti za preračunavanje u bruto iznos, te suprotno. Njihov prikaz daje se u nastavku (Slika 7.).

Slika 7. Preračunavanje neto iznosa plaće u bruto iznos

1. bez poreza
Kriterij za izbor formule: $NTO \leq O_o$

$$BT = \frac{100 \cdot NTO}{100 - Dop}$$

2. porez 24%
Kriterij za izbor formule:
 $NTO > O_o$
 $NTO \leq O_o + 17500 - 175 \cdot por1 - 1,75 \cdot por1 \cdot Pr$

$$BT = \frac{NTO - O_o \cdot (0,24 + 0,0024 \cdot Pr)}{0,608 - 0,00192 \cdot Pr}$$

3. porez 24% i 36%
Kriterij za izbor formule:
 $NTO > O_o + 17500 - 175 \cdot por1 - 1,75 \cdot por1 \cdot Pr$

$$NTO \leq \frac{(O_o \cdot (36 + 0,36 \cdot Pr) - 11272,99 \cdot Pr + 2587420,8)}{100}$$

$$BT = \frac{NTO - O_o \cdot (0,36 + 0,0036 \cdot Pr) - 21 \cdot Pr - 2100}{(0,512 - 0,00288 \cdot Pr)}$$

4. porez 24% i 36% uz ograničenje doprinosa (najviša mjesečna osnovica za 2017. godinu iznosi 48.120,00 kn)
Kriterij za izbor formule:

$$NTO > \frac{O_o \cdot (36 + 0,36 \cdot Pr) - 11758,56 \cdot Pr + 2673744}{100}$$

$$BT = \frac{100 \cdot NTO - O_o \cdot (36 + 0,36 \cdot Pr) - 5564,64 \cdot Pr + 405936}{64 - 0,36 \cdot Pr}$$

Značenje simbola:
BT - bruto plaća (neto + doprinos za mirovinsko osiguranje + porez na dohodak)
NTO - neto plaća
Dop - stopa doprinosa iz plaće (20% mirovinski I. i II. stup)
por1 - stopa poreza 24%
por2 - stopa poreza 36%
Pr - stopa prireza
O_o - osobni oduzetak = iznos osnovnog osobnog oduzeka uvećan za uzdržavane članove obitelji i invalidnost tj. (3.800 + (faktor * 2.500))

Izvor: Računovodstvo i financije (2018.) RIF-ove obavijesti 2018. Dostupno na: http://rif.hr/uploads/rifove_obavijesti/obavijesti-1-2018.pdf. datum posjete: 04. listopada 2018.

Str. 29.

Isti su dostupni na službenim stranicama Porezne uprave.

5.2. AUTORSKI HONORAR

Autorski se honorar može definirati na nekoliko načina. Riječ je općenito o naknadi za isporuku nekog autorskog djela, a podliježe pravu na 30% paušalnih izdataka (Zuber, 2017). U Hrvatskoj se oporezivanje ovoga dohotka, pored ostalih zakona, uređuje Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 127/14).

U kontekstu istoga obvezno je postojanje ugovora o autorskom djelu. To je jedini pravni oblik izvršenja ovih usluga, koji je sukladan zakonodavstvu i pravnom uređenju. Iznimno, isti nije uvjet za takozvane male naknadničke poslove, odnosno ugovore, što je specificirano u kontekstu predmetnog Zakona.

Ugovor o autorskom djelu sačinjen je od nekoliko obveznih elemenata, a misli se na (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, NN 127/14):

- Ugovorne strane;
- Naziv autorskog djela koje je predmet tog ugovora i na osnovu kojega se ostvaruje primitak;
- Način korištenja autorskog djela;
- Iznos, način plaćanja i rokove plaćanja naknade za predmetno autorsko djelo.

Zakonom je definirano da je autorsko djelo zapravo originalna intelektualna tvorevina iz nekog književnog, znanstvenog ili umjetničkog područja. Pri tome, ono ima jedinstven i individualni karakter, neovisno o načinu izražavanja tvoritelja ovoga djela, vrsti kojoj pripada, vrijednosti ili namjeni (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, NN 127/14).

U nastavku se daje primjer obračuna doprinosa i poreza na autorsko djelo, kao jedan od primitaka izvan radnog odnosa, odnosno dohotka od drugog dohotka (Tablica 6.).

Primjer 2. Obračun doprinosa i poreza na autorsko djelo

Osobi Ivi Iviću iz Zagreba isplaćuje se naknada za autorsko djelo u bruto iznosu od 1.000,00 kuna, na dan 15.07.2017. Izvršitelj je osiguranih oba mirovinska stupa (Tablica 8.).

Tablica 8. Obračun doprinosa i poreza na autorsko djelo izvršitelju koji nije u sustavu PDV – a

OPIS	IZNOS U KUNAMA – izvršitelj koji nije u sustavu PDV – a
Bruto primitak	1.000,00
PDV	-
Paušalni izdatak – 30%	300,00
Osnovica za obračun doprinosa	700,00
Doprinos za mirovinsko osiguranje I. stup (7,5%)	52,50
Doprinos za mirovinsko osiguranje II. stup (2,5%)	17,50
Izdatak za doprinose iz osnovice	70,00
Dohodak/porezna osnovica	630,00
Porez na dohodak (24%)	151,20
Priraz (18%)	27,22
Ukupno porez i priraz	178,42
Neto primitak	751,58
Doprinos za zdravstveno (7,5%)	52,50
UKUPNI TROŠAK ISPLATITELJA	1.052,50

Izvor: Zuber, M. (2017.) Isplata drugog dohotka. Dostupno na: <http://www.poslovniedukator.hr/images/prez/pula2017/isplata%20drugog%20dohotka.pdf>. Datum posjete: 15.06.2018.

Vidljivo je kako je izvršitelju isplaćeno 1.000,00 kuna za izvršeno djelo. S obzirom na paušalni izdatak od 30%, ostalih 70% bruto isplate podliježe oporezivanju i obračunu doprinosa. Sukladno tome, neto primitak iznosi 751,58 kuna, dok je ukupni trošak isplatitelja 1.052,50 kuna. U slučaju kada je riječ o izvršitelju obvezniku PDV – a, na bruto iznos važno je nadodati 24% PDV – a, što znači da je za taj iznos veći trošak isplatitelja (Tablica 9.).

Tablica 9. Obračun doprinosa i poreza na autorsko djelo izvršitelju koji je u sustavu PDV - a

OPIS	IZNOS U KUNAMA – izvršitelj koji je u sustavu PDV – a
Bruto primitak	1.000,00
PDV	250,00
Paušalni izdatak – 30%	300,00
Osnovica za obračun doprinosa	700,00
Doprinos za mirovinsko osiguranje I. stup (7,5%)	52,50
Doprinos za mirovinsko osiguranje II. stup (2,5%)	17,50
Izdatak za doprinose iz osnovice	70,00
Dohodak/porezna osnovica	630,00
Porez na dohodak ()24%	151,20
Prerez (18%)	27,22
Ukupno porez i prerez	178,42
Neto primitak	751,58
Doprinos za zdravstveno (7,5%)	52,50
UKUPNI TROŠAK ISPLATITELJA	1.302,50

Izvor: Zuber, M. (2017.) *Isplata drugog dohotka*. Dostupno na: <http://www.poslovniedukator.hr/images/prez/pula2017/isplata%20drugog%20dohotka.pdf>. Datum posjete: 15.06.2018.

Kao i u prethodnim slučajevima kada je obveznik ovoga poreza u sustavu PDV – a, odnosno podliježe njegovu plaćanju, iznos primitka s PDV – om uvećan je za 250,00 kuna, odnosno 25% od primitka. Tako se prethodni iznos od 1.052,50 kn uvećava za 250,00 kn te u konačnici od iznosi 1.302,50kn

Ovime je specificiran pristup oporezivanja jednog od brojnih vrsta drugog dohotka. Time je zapravo dan osvrt na konkretan primjer obračuna poreza i obveznih doprinosa na predmetnom slučaju.

5.3. OBRAČUN DRUGOG DOHOTKA UMIROVLJENIKA

U nastavku se daje primjer obračuna drugog dohotka umirovljenika. Riječ je o prihodima koje ostvaruju primatelji mirovine, te se isti, sukladno navedenome, tretira kao drugi dohodak.

Primjer 3. Obračun drugog dohotka umirovljenika koji nije obveznik PDV – a i onoga koji je obveznik PDV - a

Umirovljeniku Ivi Iviću iz Zagreba, na dan 15.07.2017. isplaćena je naknada za članstvo u nadzornom odboru udruge „Pčelica“ (Tablica 10.).

Tablica 10. Obračun drugog dohotka umirovljenika koji nije obveznik PDV – a

Redni broj	Opis	Iznos u kn za umirovljenika koji nije obveznik PDV – a
1.	Bruto svota drugog dohotka	1.000,00
2.	PDV	-
3.	Doprinos za mirovinski stup I.	100,00
4.	Porezna osnovica	900,00
5.	Porez	216,00
6.	Prizez (18%)	38,88
7.	Ukupno porez i prizez	254,88
8.	Neto	645,12
9.	Doprinos za zdravstveno osiguranje	75,00
10.	UKUPNO TROŠAK	1.075,00

Izvor: Izrada autora prema: Pavić, I. (2017.) *Drugo dohodak nakon porezne reforme*. Dostupno na: <http://www.ekonos.hr/arhiva/oporezivanje-drugog-dohotka-nakon-01-01-2017-ukljucujuci-autorske-honorare/>. Datum posjete: 15.06.2018.

Vidljivo je da se na ovome primjeru, a sukladno provedenoj reformi primijenjuju umanjenen stope za obračun drugog dohotka. Točnije, misli se na doprinos za I. mirovinski stup od 10%, stopu za mirovinski II. stup od 0% i doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 7,5.

Sukladno prikazanom obračunu ukupan trošak isplatitelja drugog dohotka umirovljeniku je 1.075,00 kn, dok se umirovljeniku na žiro - račun isplaćuje 645,12 kn. U nastavku slijedi analiza ovoga primjera u slučaju kada je obveznik u sustavu PDV – a (Tablica 11.).

Tablica 11. Obračun drugog dohotka umirovljenika koji je obveznik PDV – a

Redni broj	Opis	Iznos u kn za umirovljenika koji je obveznik PDV – a
1.	Bruto svota drugog dohotka	1.000,00
2.	PDV	250,00
3.	Doprinos za mirovinski stup I.	100,00
4.	Porezna osnovica	900,00
5.	Porez 24%	216,00
6.	Priraz (18%)	38,88
7.	Ukupno porez i priraz	254,88
8.	Neto	645,12
9.	Doprinos za zdravstveno osiguranje	75,00
10.	UKUPNO TROŠAK	1.325,00

Izvor: Izrada autora prema: Pavić, I. (2017.) *Drugo dohodak nakon porezne reforme*. Dostupno na: <http://www.ekonos.hr/arhiva/oporezivanje-drugog-dohotka-nakon-01-01-2017-ukljucujuci-autorske-honorare/>. Datum posjete: 15.06.2018.

U slučaju kada je riječ o umirovljeniku obvezniku PDV – a, iznos isplatitelja uvećava se za isti.

Pristup obračunavanja poreza, to jest oporezivanja primitaka koji su ostvareni izvan radnog odnosa, a time se tretiraju kao drugi dohodak, uglavnom je jednak, neovisno o vrstama i izvorima tih primitaka. Ono što je važno pri tome jest utvrđivanje pojedinih stopa za individualne stavke, kao i uvažavanje ostalih specifičnosti o kojima se u radu raspravljalo, a koje se odnose na pojedine statuse poreznih obveznika i slično.

6. ZAKLJUČAK

Porezni sustav jedan je od najvažnijih sustava u kontekstu nekog gospodarstva i društva. Taj značaj prvenstveno se odražava kroz ulogu u pritjecanju financijskih sredstava u državni proračun, a koja se dalje generiraju u razna područja. Osim toga, treba spomenuti uređenje gospodarstva i poslovanja subjekata na razini neke države, kao i reguliranje pojedinih poslovnih i socijalnih procesa.

Slijedom navedenoga, porezni sustav oslikava i realno stanje u nekom gospodarstvu i socijalnom uređenju. O njemu ovisi kvaliteta života lokalne zajednice pa se time opravdava sve veći interes vlada i ostalih dionika za unapređenjima ovih sustava diljem svijeta.

Unatoč tome što se porezni sustavi zemalja uvelike razlikuju, a misli se na brojne elemente istih, činjenično je kako su vodeći porezni oblici uglavnom porez na dobit i porez na dohodak, kao i porez na dodanu vrijednost u onim poreznim sustavima u kojima isti postoji i kao takav se u praksi provodi.

Porez na dohodak i porez na dobit mogu se razmatrati s jednakog aspekta. Pri tome, oni podrazumijevaju oporezivanje prihoda, na strani fizičke, odnosno pravne osobe. U kontekstu toga, moguće je povezivati pojedine porezne oblike i ukazivati na pravne, odnosno temeljne sličnosti među njima.

Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj podrazumijeva nekoliko izvora financijskih sredstava, odnosno primitaka fizičkih osoba. Među brojnim su i primici izvan radnog odnosa, koji se tretiraju kao drugi dohodak, s obzirom na narav ovih primitaka.

U praksi se često raspravlja o problematici oporezivanja ovih primitaka, no s obzirom na uređenost pravnog i zakonodavnog okvira u Hrvatskoj, kao i na poduzete promjene u kontekstu reforme poreznog sustava koja je nastupila s 1. siječnjom 2017. godine, smatra se da je oporezivanje istih u praksi lako provedivo i kvalitetno uređeno.

U kontekstu sustava oporezivanja drugog dohotka uglavnom se primijenjuje jednaki pristup kao i kod oporezivanja dohotka iz radnog odnosa, što uvelike olakšava praktični dio ove problematike. Ono što je pri tome značajno jest identificiranje adekvatnih poreznih stopa za pojedine elemente, kao i statusa poreznih obveznika. Posebnu pažnju treba posvećivati oslobođenjima od poreza, kao i izuzećima te ostalim specifičnostima o kojima je bilo riječi.

S obzirom na usmjerenost nedavne porezne reforme u Hrvatskoj prema unapređenju učinkovitosti i efikasnosti ovoga sustava, u budućnosti se ne očekuju značajnije promjene općenito. Prema tome, vjeruje se da se ni problematika oporezivanja primitaka izvan radnog odnosa u bližoj budućnosti neće značajnije mijenjati, a što se smatra i ispravnim s obzirom na sadašnje stanje.

LITERATURA

POPIS ČLANAKA:

1. Deskar-Škrbić, M. i Šimović, H. (2014), Porezna politika Milanovićeve vlade od 2012. do 2014.. Političke analize, 5(20), 22-32.
2. Javorović, M. (2015.) Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj. FIP, volume 3, number, 1. Str. 83.-100.
3. Šimović, H., Deskar Škrbić, M. (2016.) Efikasnost poreza na dodanu vrijednost u Hrvatskoj. Ekonomski fakultet u Zagrebu, serija članaka u nastajanju. No. 2. Siječanj 2016. Str. 1.-16.
4. Šimović, H.; Deskar Škrbić, M. (2012.) Efektivno opterećenje porezom na dohodak: ima li samostalna djelatnost povlašten status u sustavu poreza na dohodak? Sveučilište u Zagrebu – serija članaka u nastajanju. 10-04. Str. 01.-14.

POPIS INTERNET IZVORA:

1. Hak, M. (2015.) Oporezivanje drugog dohotka – ugovor o djelu i autorski honorar. Dostupno na: <http://www.iusinfo.hr/dailycontent/Topical.aspx?id=20459>. Datum posjete: 15.06.2018.
2. IMG (2006.) Obračun plaća. Dostupno na: http://img.dashofer.sk/cif_hr/obracunplaca/6-5-7.pdf. Datum posjete: 10.05.2018.
3. Marić, Z. (2016.) Reforma poreznog sustava. Dostupno na: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Sjednice/2016/1%20sjednica%2014%20Vlade/1%20-%2010.pdf>. Datum posjete 15.06.2018..
4. Milinović, I. (2017.) Obračun drugog dohotka od 01.01.2017. – praktični primjeri. Dostupno na: https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/ripup_01-2017-194.pdf. Datum posjete: 15.06.2018.
5. Moja tvrtka (2018.) Kako izraditi račun? Dostupno na: <http://www.mojatvrtka.hr/kako-izraditi-racun/>. Datum posjete: 10.06.2018.

6. Narodne novine (2016.) Zakon o doprinosima. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/365/Zakon-o-doprinosima>. Datum posjete: 15.05.2018.
7. Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak> . Datum posjete: 17.05.2018.
8. Narodne novine (2017.) Pravilnik o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koje će se paušalno oporezivati. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_01_1_11.html. Datum posjete: 14.05.2018.
9. Narodne novine (2017.) Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2017_01_1_5.html. Datum posjete: 14.05.2018.
10. Pavić, I. (2017.) Oporezivanje drugog dohotka nakon 01.01.2017. Dostupno na: <http://www.ekonost.hr/arhiva/oporezivanje-drugog-dohotka-nakon-01-01-2017-ukljucujuci-autorske-honorare/>. Datum posjete: 15.06.2018.
11. Plavi ured Zagreb za poduzetnike (2018.) Kako do PDV ID broja?. Dostupno na: <http://plaviured.hr/vodici/ishodenje-pdv-poreznog-broja/>. Datum posjete: 19.05.2018.
12. Porezna uprava Republike Hrvatske (2015.) Oporezivanje drugog dohotka. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf. Datum posjete: 12.06.2018.
13. Porezna uprava Republike Hrvatske (2016.) Paušalno oporezivanje poreza na dohodak. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf. Datum posjete: 14.05.2018.
14. Porezna uprava Republike Hrvatske (2017.) Porez na dohodak. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx. Datum posjete: 28.05.2018.
15. Porezna uprava Republike Hrvatske (2018.) Obrazac JOPPD. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx.

- uprava.hr/obrazac_joppd/Documents/Obrazac%20JOPPD.pdf. Datum posjete: 04.10.2018.
16. Računovodstvo i financije (2018.) RIF-ove obavijesti 2018. Dostupno na: http://rif.hr/uploads/rifove_obavijesti/obavijesti-1-2018.pdf. Datum posjete: 04.10.2018.
17. Zuber, M. (2017.) Drugi dohodak: Nova pravila oporezivanja honorara pogađaju gotovo 400 tisuća osoba. Dostupno na: <https://lider.media/znanja/drugi-dohodak-nova-pravila-oporezivanja-honorara-pogadaju-gotovo-400-tisuca-osoba/>. Datum posjete: 09.06.2018.
18. Zuber, M. (2017.) Isplata drugog dohotka. Dostupno na: <http://www.poslovni-edukator.hr/images/prez/pula2017/isplata%20drugog%20dohotka.pdf>. Datum posjete: 05.06.2018.

POPIS SLIKA

Slika 1. Osobni odbitak od 01.01.2017. u Republici Hrvatskoj.....	9
Slika 2. Plaćanje PDV - a u Hrvatskoj.....	32
Slika 3. Pregled svih elemenata računa poreznog obveznika PDV-a	36
Slika 4. Plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje (I. stup) u korist državnog proračuna Republike Hrvatske	39
Slika 5. Uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje u Republici Hrvatskoj.....	40
Slika 6. JOPPD obrazac	42
Slika 7. Preračunavanje neto iznosa plaće u bruto iznos	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Stope doprinosa kod paušalnog oporezivanje dohotka.....	11
Tablica 2. Obveze i prava poreznih obveznika poreza na drugi dohodak.....	18
Tablica 3. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka	22
Tablica 4. Propisani obrasci obračuna poreza na dodanu vrijednost.....	34
Tablica 5. Primjer obračuna honorara na temelju ugovora o djelu za akviziterski posao subjekta iz Zagreba koji nije obveznik PDV - a	47
Tablica 6. Primjer obračuna honorara na temelju ugovora o djelu za akviziterski posao subjekta iz Zagreba koji je obveznik PDV - a	48
Tablica 7. Pregled uplatnih računa	50
Tablica 8. Obračun doprinosa i poreza na autorsko djelo izvršitelju koji nije u sustavu PDV – a	54
Tablica 9. Obračun doprinosa i poreza na autorsko djelo izvršitelju koji je u sustavu PDV - a	55
Tablica 10. Obračun drugog dohotka umirovljenika koji nije obveznik PDV – a	56
Tablica 11. Obračun drugog dohotka umirovljenika koji nije obveznik PDV – a i umirovljenika koji je obveznik istoga	57

SAŽETAK

Porez na dohodak jedan je od glavnih poreznih oblika u poreznom sustavu Republike Hrvatske. Isti predstavlja vrijedan izvor financijskih sredstava koja priteču u državni proračun. Pored toga, služi uređenju odnosa i mnogih ekonomskih te socijalnih procesa.

Ovaj porezni oblik poznaje nekoliko izvora primitaka koji njemu podliježu. Među njima su i primici koji se ostvaruju izvan radnog odnosa. Prema naravi istih, nazivaju se i drugim dohotkom. Oporezuju se u kontekstu poreza na dohodak, no sukladno određenim specifičnostima i posebnom tretmanu.

Poreznom reformom iz 2017. godine snižene su stope ova poreza, te su uvedene brojne druge promjene. To je prvenstveno utjecalo na rasterećenje poreznih obveznika, ali i na mnoge druge aspekte.

Ključne riječi: porez na dohodak, Republika Hrvatska, primici izvan radnog odnosa, drugi dohodak, porezna reforma.

SUMMARY

The income tax is one of the main forms of taxation in the tax system of the Republic of Croatia. This is a valuable source of financial resources that flows in the government budget. In addition, it serves to regulate relationships between stakeholders, as well as many economic and social processes.

This tax form knows several sources of receipts that are subject to this tax. Among them are receipts that are realized outside the employment relationship. By their very nature, they are called and known as the other or second income. They are taxed in the context of income tax, but in accordance with certain specifics and special treatment.

With tax reform from 2017, rates of this tax have been reduced, and numerous other changes have been introduced. This was primarily influenced by the taxpayer's collection, but also on many other aspects.

Key words: income tax, Republic of Croatia, income outside the employment relationship, other Income, tax reform.